

31/35

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది గురువారము

No. 361

సంపుటము ౧౨

శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ పంచమి గి.

సంచిక ౩౬౧

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు నొప్పువారితో కలకు జీలు యోగ్యతావత్తములు పొందియాన్నది సంవత్సరము చీటి చూచి కొరకు మోసముగలుగదు.

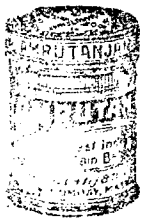
అమృతంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాముపుబొట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెగుకుల భేదింపును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట నట్టులువలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమగు
కాశాగ్రము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార



చక్క-విడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట సందడగినది.

అమృతంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు. ఫోర్టు వో. బాయి.



వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు



ఆకాశంగము
గలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులోనున్నది!!

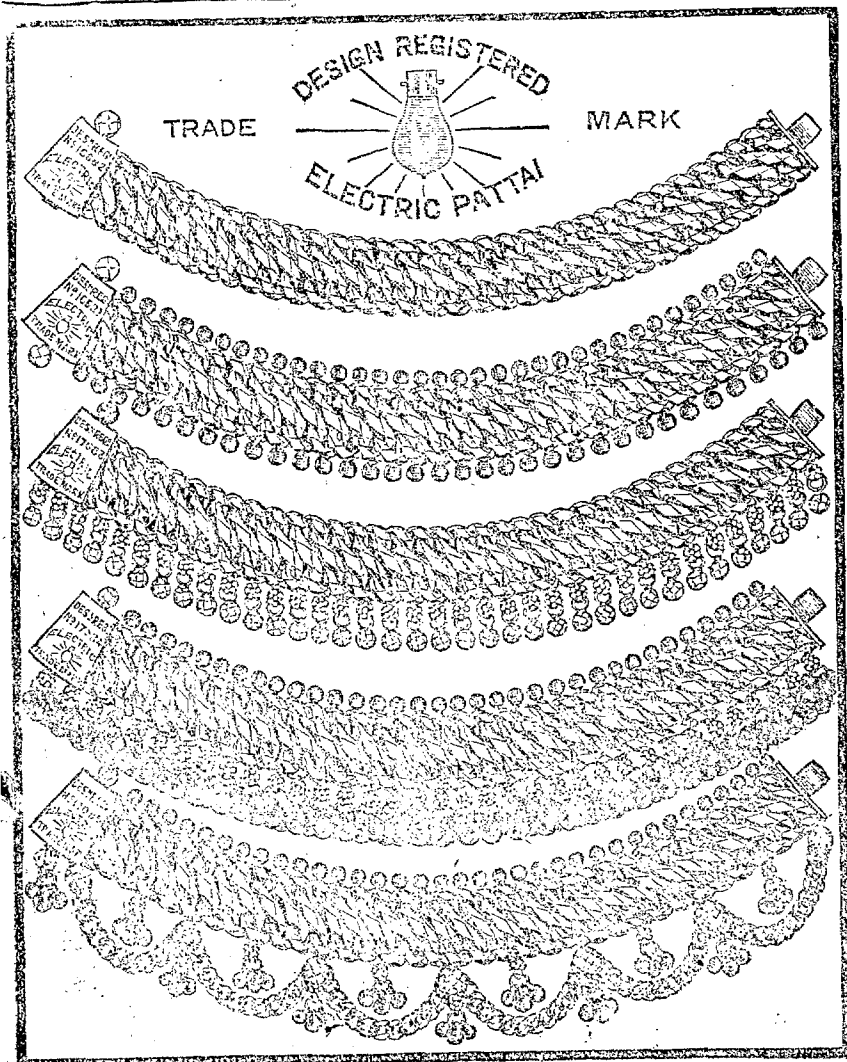
శ్రీకృష్ణరమణ
సండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొడిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాణములకు కావలసిన మోపులు, పలుకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపతకములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, పేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో విసహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842

తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకడఫా మానమృకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కట్టపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



నూతనముగా ప్రదిర్శింపబడిన

“ఎలక్ట్రిక్”

పట్టుగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు రిజిస్టరు అయినది.

ఆర్డరులపై ని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి వదియు వ్రాయించ తీయెదము. వెండికి నా నాటి ఫోరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజూరి:—

పెన్సిలెజా. చిన్నపెజా.

సం. 1	రూ 6	రూ 4
సం. 2	” 7	” 5
సం. 3	” 8	” 6
సం. 4	” 8	” 6
సం. 5	” 9	” 7

సోల్డ్ పేటెంటు:—

నారాయణదాస్ పీట్రి,
191. చైనాబజారు, రోడ్డు,
మదరాసు.

కౌను థియేటరు 2253

5-3-26 బుధవారమునుండి 5-3-26 శుక్రవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం. మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ నారు

“అడవిగుట్టములకు రాజు”

హోల్ రోచ్ గారిచే వ్రాయబడిన కథ

ఈ సంగ్రహమును ఉద్రేకమున కలిగించునట్టి కథ ఉద్రేకమును గలిగించునట్టి అడవిగుట్టములు, పండెపురుట్టములు ఏడ్చా మర్రి, లియాన్ టేరి మొదలగునారెవరు కలిపిన కథ.

ఆనేక ఇతర ఫిల్ములుకూడ చూపబడును.

ఆంధ్ర పండితుడుకావలెను

మృదు మధుర వచన కార్యమును వ్రాయ గలిగిన పండితుడు కావలయును. ఆంగ్లభాషాజ్ఞానముయును. మాస కట్టకి రు. 80.లు—

Apply. K. K. c/o Andhra Patrika Madras

కంపోజిటర్లు కావలయును

తెలుగు, యింగ్లీషు తెలిసిన కంపోజిటర్లు 4 నరు వెంటనే కావలయును. రావలమనాడు, వివరములకొరకు యాచిను విరునామాకు వ్రాయుడు.

తెలుగు వ్యక్తికప్రేమ్,
(2696) 77-38 వ వీధి, రంగూరు

నేటుకొంసిలు సభ

బక్రేతర నేరస్తుల చట్టముపై తీర్మాన మువసంహరించుట

నేతియందు క్రొవ్వ మొదలగు కృత్రిమ పదార్థములు గలుపకుండ నివారించుటకు లాలా రామశరణ దాసుగారి తీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 3:- బక్రేతర నేరస్తులను బర్మాదేశము నుండి తరిమివేయుటకు బర్మా రాష్ట్రము గవించిన శాసనము నకు భారతమునందు అనుమతించినది యిండియా ప్రభుత్వము సిఫార్సుచేయవలయుననియు లేదా ఆ శాసనమును రద్దుచేయుటకు ఒక చట్టమును యిండియా ప్రభుత్వము నిర్మింపవలయుననియు గోరుచు ఒక తీర్మానము ప్రతిపాదించి, ముందుగా దెల్పిన పి. సి. దేశికాచారిగారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. అందుకులన స్టేటుకొన్ని నిర్వర్తించినవలసిన కార్యక్రమము మిక్కిలి స్వల్పముగనుండెను. సమాధానముకొరకు సభ్యులు దొర తనమును ప్రశ్నలు చేయలేదు.

లాలా రామశరణదాసుగారి తీర్మానము

క్రొవ్వ, పేరుకొనిన నూనెలు, నూనెలో గలుపబడిన పన లేక కేతిలో గలుపుట గాని లేక నేతికి బదులుగ న ముట్టుట గాని దిగుమతి యగు పదార్థముల విలువపై నూటికి నూరు రూపాయలు పన్ను విధించవలసినది లాలా రామ శరణదాసుగారు ఒక తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. యూరపు, మరియుతర పాశ్చాత్య ఖండ్ముల నుండి నేతిలో గలుపుటకు గాని లేక నేతికి బదులుగ వాడుటకుగాని అమ్ముటకు భారతదేశములోనికి విస్తారముగ క్రొవ్వ పేరుకొనిన నూనె మొదలగు పదార్థములు విస్తారముగ దిగుమతి అగుచున్నది. లెక్కలను క్రోడీకరించి, దిగుమతియగు నీకృత్రిమనేతిని వ్యచ్చమున నేతిలో గలిపి అమ్ముచున్నవలె గల రనియు, మంచి నేతిగా ఈకలగుచున్నది అమ్ముచున్నారనియు లాలా రామ శరణ దాసుగారు దెల్పిరి. విశోపాయధానంతరమునుండియు సంవత్సరమునకు 8000 టన్నులు దిగుమతి చేసి నేతియందు కలగుచు చేయుటకు పాలుపడుచున్నారు. మిలిటరీ కాఖనైద్యులు కలగుచు నెయ్యి పనికి రాదని అభ్యంతరము గావించినయెడ, 18లక్షలు అందువలన బోగోట్టుకొనుటకు వారు సంభోపించి యుండకుండెడి వారని లాలా రామ శరణదాసుగారు వచించిరి. హిందూదేశమున దెల్ల రాష్ట్రములలో పంజాబు నేతిని విస్తారముగ వ్యయము చేయుచున్నదనియు, అందు మూలమున క్రొవ్వ మొదలగు పదార్థములు నేతియందు గలుపుటచే పంజాబుదేశమునకు విలక్షణముగా గలగుచున్నదనియు లాలా రామశరణదాసుగారు దెల్పిరి. కృత్రిమనేతి మంచి నేతియందు కలిపి ప్రజల ఆరోగ్యము చెరచుట మిక్కిలి హేయమగునని యని సభ్యులు పలకెను.

ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనము

ఛాడ్ విక్కుగారి ప్రసంగము

దొరతనము పక్షమున వాణిజ్యకాని కార్యదర్శి ఛాడ్ విక్కుగారు రామశరణదాసుగారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను. 1923 సంవత్సరములో ప్రభుత్వమున వనస్పతి నేతిని దిగుమతిచేయబడినది ఛాడ్ విక్కుగారు పేర్కొనిరి. కాఖావస్తువులనుండి తయారు చేయబడునూనె విస్తారముగ దిగుమతిచేయబడుటకు గారము విడితమే. పరకు కావలసినప్పుడు కర్తవ్యము దిగుమతి చేసి, మార్కెట్టులో విక్రయమునకు తెట్టును. కావలసినంత మంచి నేతి మార్కెట్టునందు లభింపజేసే, యాధమునకు పూర్వము నేతియందు కల్తీచేయుట యిండియా యందే గలదు. ముందు రానునందు తామ పారిశ్రామికకాఖల దైర్ఘ్యముగా నున్నప్పుడు గావించబడిన విచారణఫలితమువలన నేతి యందు కల్తీ చేయబడుచున్నదని తెలిసెను. చచ్చిన ప కు ల నుండి దీని న క్రొవ్వ నేతియందు కలపబడుచుండెనని పనంతి అప్పుడు గలదు. కాబట్టి యివిషయములవలన వ్యయమునకు పరిమితం పరి కుక్రమము నేతి భారతదేశమునందు లభించుటలేదని తెలియుచున్నది. దిగుమతి చేయబడుచున్న నూనెల మంచిపని మరువరాదు. దిగుమతి యగుచున్న నూనెలవలన క్రొవ్వ నేతియందు

గలుపుట మానవలసినదేను. కాబట్టి దిగుమతి మానె నిలువ పై నూటికినూరు రూపాయలు నుంకము విధింపవలయునన్నచో, గోగకారియగు పదార్థములు నేతియందు, అహారపదార్థములందు గలుపబడును. దిగుమతియగు నూనెల మంచిగాదని వాదించినయెడల ఆమానెనలె యీదేశముందు దయారుచేయబడుచున్న కోకోజను నూనెయేమి జెప్పెదరు. దిగుమతి చేయబడుచున్న నూనెపై నూటికి నూరురూపాయల పన్ను విధించినయెడ, కోకోజనుపై ఎక్సైజుపన్ను విధించుటకు సభ్యులంగీకరించెదరా? దిగుమతియగు నూనెపై పన్ను విధించినచో దీని వారలకు బాధగనుండును. అహారపదార్థములందు కల్తీచేయుట గోగములకు కారణమని సభ్యులకు దెలియును. పరిశుభ్రమును ఆహారముల కొరకు క్రమవహింప వలసిన సర్వము ప్రజాయత్నము చేయబడిన కాఖలపై గలదు. దిగుమతిచేయబడు నూనె లెప్పుడును ఆహార పదార్థములందు గలుపకుండ జూచుటకు ఆహారపదార్థముల తనిఖీ చేయుటకు ఇన్ స్పెక్టరుల నియమించి, కల్తీచేయువారిని శిక్షించుట మంచిమార్గమని అహమదాబాదు మునిసిపాలిటీ అలంబించిన పద్ధతి సరియైనదని ఛాడ్ విక్కుగారు బోధిరి.

డాక్టరు రామారావుగారు

ఆహారపదార్థముల తనిఖీ చేయుటకు తగిన పరిశోధన కాలం, యెయు వస్తుపరికరములు లేకుండ రాష్ట్రీయ శాసనముల కొనసాగించుటకు సాధ్యముగాదు. ఇంతవరకు ఆశాసనము మృతప్రాయముగ నున్నవి. విదేశముల నుండి దిగుమతి యగు నూనెలవలన నేతియందు కల్తీ విస్తారముగ జెరుగును ఈమానె లందు సత్తున గలిగించు పదార్థములే. తేవు క్రొవ్వదప్ప కల్తీ యందు పుష్టికరముగ ఆహారపదార్థములేవు. ఆహారపదార్థము లగుటకు నేతి అవసరము. నేతిఆరోగ్యమునకు అవసరము. కల్తీని ఆపుట అత్యవసరముగ నున్నందున తాను తీర్మానమును బలపర్చుచుండెనని ఛాడ్ రామారావుగారు దెల్పిరి.

పరిశుభ్రమున నేతియందు వంటకముల వండుకొన జాలకున్నామని ప్రజలుమిక్కిలి విచారించుచున్నారు అని బర్ల వాసురాజు బల్కెను. రాష్ట్రములందు శాసనములు గావించబడిన మాట వాస్తవమే. అయినప్పటికిది ఆహారపదార్థములందు కల్తీ చేయబడుచున్నది. తాను లెంగాలు ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నున్నప్పుడు గావించబడిన శాసనము జయప్రథముగ ఆ మలు నందు తెల్లబడినదియు లేనిదియు, కల్తీ నాపుట కదితయోగపడినదియు లేనిదియు మొదలగు విషయములపై తనకు సంభేదము గలదని బర్ల వాసు రాజు బల్కెను. రాష్ట్రీయ శాసనము లందు కొరకు తగిన రక్షణను నీయగలదియు లేనిదియు ప్రభుత్వము నూచింప వలయుననియు, మరికొన్ని శాసనముల గావించుట ఆవశ్యక మున్నదియు లేనిదియు ప్రభుత్వము జెల్లవలసియున్నదని సభ్యులుబల్కెను.

సర్ చార్లెసు మెక్ వాటర్సు

తీర్మాన ప్రతిపాదకుడు నుడివిప్రకారముగ నేతియందు కల్తీచేయుటకు 4 లక్షల 50000 రూపాయల రేరతదేశముందు దిగుమతిచేయబడుచున్నయెడ, భారతీయుల వ్యయమునిమిత్తము నాల్గులక్షలరూపాయల పరిశుభ్రమున నేతి లభించినగాని కల్తీ ఆహారపదార్థముగాదని సర్ చార్లెసు మెక్ వాటర్ గారు బల్కెరి. ఇది సాధ్యముగాదు. పంజాబు, కలకత్తా మరియు తిరుత్తురు తమతమ స్వానుభవమువలన నేతియందు కల్తీజరుగుచున్నదని సభ్యులంగీకరించెను. పరిశుభ్రమున నూనెల కాఖాద్రవ్యములందుండి తయారుచేయుటకు భారతదేశముందు విశేషపరిస్థితులుగలవు. ఇంతవరకు ఎవరును అనుమతిపరిస్థితుల లాభము పొందుటకు ప్రయత్నించినటుల దోచరు. కాబట్టి దిగుమతిచేయవలసిన అపి చేసినయెడల, కల్తీమరి వ్యాపించి ప్రమాదముల గలుగజేయును. నేతియందు దిగుమతి నూనెల గలుపుటచే క్రొవ్వవాడుల తగ్గకు. ఇప్పుడు నూనెదిగుమతి నిర్వహింపయెడల దీనిలకు విశేషముగ బాధకలుగును.

తీర్మానము కొనసాగింప సాధ్యమైనదనియు, సరిగయ్యించి ప్రతిపాదించబడినది గాదనియు, ప్రతిపాదకుని ముఖ్యోద్యోగము తీర్మానములను చేకూరవనియు సర్ చార్లెసు యిన్నీ గుగారు పేర్కొనిరి. స్థానిక సంస్థలలోను శాసనసభలలో వాల్చించి యీ సభ్యుల బరిమిగొందగినది. స్థానిక ప్రభుత్వములకు తీర్మానముపై చర్చజరిగిన నకలులను బంపుటకు సర్ యిన్నీ గు వాగ్దానముచేసెను. తద్వారావిషయముపై అల్చించుటకు వారికి ప్రభోధించెదనని వాణిజ్యసభ్యుడు పల్కెను.

తీర్మాన మువసంహరించవలసినదని లాలా రామశరణదాసుగారికి సర్ ఉమార్ హయతుల్లాసుగారు హితబోధ చేసిరి. తీర్మానముపై జరిగిన చర్చ నకలులను స్థానిక ప్రభుత్వముల కంపుటకు వాణిజ్యసభ్యుడు సర్ యిన్నీ గుగారు వాగ్దానముచేయబడినది.

ముల కంపుటకు వాణిజ్యసభ్యుడు సర్ యిన్నీ గుగారు వాగ్దానముచేయుటచే, సంగ్రహముగ ప్రతిపాదకుడు ప్రత్యక్షతర మిచ్చి తీర్మాన మువసంహరించెను. కల్తీచేయువారిపై రాష్ట్రీయ శాసనముల ప్రకార మొక్క అభియోగ మైనను లేదనియు, కోకో జను మదరాసు రాజధానియందు కొన్ని జిల్లాలలో మాత్రమే వాడుబడుచున్నదనియు లాలా రామశరణదాసుగారు దెల్పిరి.

రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు సవరణ చట్టము

కె. సి. రాయగారు ప్రతిపాదించిరి

అసెంబ్లీ ప్యాసుచేసిన ప్రకారముగ 1908 సంవత్సరము యిండియను రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు సవరణగావించుటకు కె. సి. రాయగారు చట్టము ప్రతిపాదించిరి. పిన్నలసభయందు (లోవరు ఛేంబరు) యిది రంగాచార్యులగారిచే ప్రతిపాదించబడ, ప్రభుత్వముచే నంగీకృతమై, ప్రజాప్రతినిధులచే అంగీకరింపబడి ఫిబ్రవరి 3-వ తేదిన ప్యాసుచేయబడినది. డాక్యుమెంటు సక్రమ మైనవిగావని తెల్పినప్పుడు ఆ డాక్యుమెంటుల వాస్తవసందర్భముల విచారించుటకు సబురీజిస్ట్రారులకు స్థానిక ప్రభుత్వము చట్టము ప్రకారముగ అధికార మిచ్చుచున్నది. స్థానిక ప్రభుత్వములందు చాలవకము స్థానిక ఎరిపాలన సంస్థలను చట్టము నంగీకరించెను. చట్టముపై విచారించుటకు ప్రభుత్వము ప్రతిఘటించలేదు. కాంసిలునందు ప్రతిఘటముగ నెవ్వరును చట్టముపై మాట్లాడలేదు. ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడినది. చట్టముప్యాసుచేయబడినది. రిజిస్ట్రారువారి కర్తవ్యమును వ్యాయముగ నిర్వర్తించెదనని తాను విశ్వసించుచుండెనని రాయగారు పల్కెరి.

శనివారమువరకు స్టేటు కొంసిలుసభ నిర్వహింపబడినది. ఆ దినమున బడ్జెటుసభయందు బ్రజేత జెల్లబడును.

గో॥ రామదాసు పంతులుగారి తీర్మానము

మద్యపాన నిషేధము

ఇండియాదొరతనము ప్రత్యక్ష అధికారముక్రిందగల స్థానికపాలనసర్వములందును, రాష్ట్రములందును సంపూర్ణమద్యపాన నిషేధము గావించుటకు సాధ్యమైనంత వేగముగ సన్నాహములు చేయవలయునని గోరుచు ఒక తీర్మానమును గౌరవ నియులగు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు స్టేటు కొంసిలునందు ప్రతిపాదించెదరు.

హిందూ పంచోసభ

రాజోవు సమావేశ సన్నాహములు

రాజా వరేంద్రనాథు గారధ్యక్షత వహించెదరు.

ఎన్నికలందు మహాసభ సంబంధముపై తీర్మానింపబడును

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 3:- ఎవరు అధ్యక్షులపనికి నెన్నుకొనబడినారో తేవు జరుగనున్న హిందూమహాసభ ఆహ్వానసంఘ సమావేశమందు ప్రకటింపబడును. రాజావరేంద్రనాథుగారిని ఎన్నుకొనుటకు పెక్కు రాష్ట్రీయసభలు సిఫార్సు చేసినట్లు దెలియుచున్నది. సమావేశమును జయప్రథముగ నడపుటకు సన్నాహములు మరుగు గావించబడుచున్నవి.

వివిధరాష్ట్రములనుండి అధికముగ జెలిగేటులువచ్చెదనని తలచుచున్నారు. పెండాలు కమిటీ మిక్కిలి కదలికగ పనిచేయుచున్నది. జెలిగేటులందిడికోజనవసతుల పూర్తిచేయుటకు సంశ్లేషికరముగ ప్రయత్నములు చేయబడినది. నాయకుల ప్రత్యక్షతరములు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. దేశమునందలి వివిధభాగముల నాయకులు సమావేశమునకు హాజరగావచ్చును. రాజోవుకేంద్ర స్థానిక శాసనసభలకు జరుగుస్థిస్థితి విషయమై సభ జెల్లు తీర్మానించుకోయన (చూచుండి విత్కొనించుచున్నారు. ఈవిషయమై దీర్ఘచర్చలు జరుగవచ్చును. కేంద్రశాసనసభయందలి హిందూసభ్యుల రీతవస్థయెడ జాగ్రత్తగ విచారించుచున్నారు.

ఇందోరు పద భ్రష్టత్వము

సత్రికలవ్యాఖ్యలు

అలహాబాదు, మార్చి 2:-

‘లీడరు’

ఇందోరు మహారాజు సింహాసనమును వదిలిపోవుటపై ‘లీడరు’ పత్రిక విమర్శించుచు ఆ నిర్ణయమునకు విచారమును దెల్పి ప్రభుత్వ సంతకాధిపతి సంఘమును దీని ఆలోచించి మహారాజు యిట్టిపని చేయుటవలన వారి స్థితి కట్టిబంగళా గల్లన్ కొంత వర కాగి ఆలోచించుకొనవలసియుండెడిదని వ్రాయుచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 2:-

‘ఫార్వర్డు’

హోల్కారు పదభ్రష్టత్వముతో భారతి సంస్థానాధిపతి పరాధీనులైన విషయము నిర్ధారణయైనది. బాహ్య హత్యకేసులోను, మంతాజా లీగను తీసికొనిపోవలెనని చేసిన ప్రయత్నములోను రహస్యముగ పనిచేసినవా రెవరైన నేమని ఉన్న తాదీకారులు నిర్ణయముచేసి యూరకొనబాలరు. ఈసమయమున సింహాసనమును వదిలుటవలన మహారాజు విషయమై అనేక దుర్వ్యవహారము వ్యాపింపగలవు.

‘అమృతబజారు పత్రిక’

లోకమునకు దెలిసిన విషయములబట్టి చూడ మహారాజు విచారణకు యిష్టములేక దాటివేసినట్లు గాన్పించును. దీనిని బట్టి ఆయన నేరమును బిష్కాప్ నెనసి స్పష్టమును. ఇందూరు సంస్థానమున కిందువలన ప్రత్యేక తగ్గిపోవును ఇందువలన లోటి సంస్థానములకుగూడ నష్టముగల్గును. వారికిన్న అధికారమును గూర్చి యెవ్వరును అమానుషపడవలసినంత యేమియు లేదు. కాని వారియెడల భారతీయులకు గల గౌరవమును పోగొట్టుకొనుటవలన ప్రయోజన మేమియు నుండదు.

‘బెంగాలీ’

మహారాజు ‘విచారణయే తరువున కొట్టుకొనకుండ చాలయుక్తియుక్తముగ ప్రవర్తించిరి. ఇంతటితో నీవిషయమై గల వింతలేకుండ పోవును. మంతాజా, బాహ్యాలను మరచిపోవచ్చును. గవీరులు కవనములు వారుమాత్రము జ్ఞాపకముచుకొన్న నుండునొనవచ్చును.

‘స్టేట్స్ మన్’

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఆయనకు ప్రత్యేక మ్నాయ ఘేమియు లేకుండెను. విచారణయే జరుపునెడల సంస్థానాధిపతిగ ఆయనస్థితికి భంగము కలుగగలదు. ఫలితమైతే నను విచారణచేయుట అవసరమని కనుగొనుటయే ఆయన ప్రతిష్ఠకు కల్గకదాయకము. ‘ఆయనను తన సంస్థానోద్యోగులతోను కుమారులతోను సంప్రతించి, ప్రజలలోగల్గిన అవేగముమీద తనకున్న ప్రతిష్ఠకు తగినటులనే సింహాసనము నుండి వైదొలగునట్లు మంచినలహారే యియ్యబడెను.

(అ. ప్రె.)

వేలము అనుకము

అమృతము తేడులు 15-3-26;

16-3-26; అందు 17-3-26

బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి ఎస్తేటు ట్రస్టీల ఉత్తరువు ననుసరించి ఈ దిగువ తెలిపినవారి చే ఈ క్రింద తెలుపబడిన బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి జిన్నింగు వెస్టింగు ఫ్యాక్టరీలు బహిరంగ వేలమునందు విక్రయించబడును.

(1) 10 ప్లాట్లు డబుల్ రోల్డ్ జిన్నులు హాబిఖాట్ లో వై.ప్రెస్సుతోను, మొదటి రెండవమోషన్ త్రాడు గిలకతోను (ఫుల్లీలతోను), 18 అడుగుల కార్మిపు బాయిలరుతోను గల కాటన్ జిన్నింగు ప్లాంట్లు ఒకటి.

(2) ఒక బ్రెక్టన్ను పేటెంటు హాఫ్ ప్రెస్సు 400 పౌనులను వత్తుటకు 2 పెట్టెలతోను, నాస్టిక్సు విల్స్సు ఫినిషర్ రెండు 21" అంగుళముల యంత్రములు, ఒక్కొక్కటికి 14 గీరలు గలదు.

(3) రెండు 16 బి. హెచ్. పిహెచ్. బి. ఆయిల్ ఎంజినులు 4 పిండి మరలతోను, ఒక రైసు మాలరుతోను, 2 డికార్టి కేటరులతోను గలదు. ఇవన్నియు ప్రహరిగోడగల 10 1/2 ఏకరాల పట్టా భూమియందు గట్టికట్టడములందుగలవు. సదరు కట్టడము ఊరికి మధ్యభాగమునందున్నది.

రహస్యముగా వ్రాయబడు టెండరును మాడ 16-3-26 లేదీలోపున ఈదిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

పి. వెంకటసుబ్బారావు

2-3-26.

వక్రీలు, బళ్ళారి.

ఇందూరు మహారాజు రాజ్యపరిత్యాగము

మహారాజు వ్రాసిన లేఖ

శ్రీ బేవరీసెల 25 వ లేదీని మహారాజు గవర్నరు జనరలు ఏజెంటు గ్లాన్సీగారికిఁజేయుట వ్రాసెను.

“సంస్థానాధిపతులను సామాన్య ప్రజలతో బాటుగా చూచి సామ్యస్థానములలో విచారణ చేయగూడదని మొదటి నుండియు నేను హించుచుంటిని. ఈయూహ పరిత్యాగాధీనాకు తెలియదు గాని స్వతంత్ర సంస్థానాధిపతుల కట్టి హక్కు కలదనియే నేను నమ్ముచుంటిని. మాంటిఫర్డు రిపోర్టునుగూర్చి సంస్థానాధిపతుల హక్కులను వివరించుచు నాప్రధాన మంత్రి 8 ఏండ్ల క్రితమే అనగా 16-12-18వ లేదీని సెంట్రలు యిండియా ఏజన్సీకి ఒక లేఖను వ్రాసియుండెను. దానిలోగూడ నిట్టి అభిప్రాయమే వెల్లడింపబడెను. కావున నేనిప్పుడు విచారణకు అంగీకరింప జాలను. నేను రాజ్యాధిపత్యమును వహించినప్పటి నుండియు నేటివరకును ఏనెడంతయును బాగుగా నమ్ముచుంటి నో దానిని వదులుటకంటె స్వార్థత్యాగ మొనరించి రాజ్యాధికారమును త్యజించుటయే అధిక గౌరవ ప్రదమని నేను భావించుచున్నాను నేను విచారణకు సమ్మతించకపోవుటవలన నేను దోషినని లోకము నిర్ధారణచేయునే గాని సిద్ధాంతమున వదులుకొనబాలక నేనుటలచేసినది గ్రహింప జాలదనిగూడ నే నెఱుంగుదును.” అని మహారాజు వ్రాసెను.

“మలబారు హిల్స్ హక్కునుగూర్చి యీక నెట్టి విచారణను జరుపకుండుపద్ధతిని రాజ్యాధికారమును నాకుమారునకు వశపరచుటకు నేను సమ్మతించెదను. ఇటుపైని సంస్థానమును నాకుటుంబమును నన్నుగూర్చి జరుగవలసిన విషయములను మీకు తెలుపుటకు నరసింగరావుగారికి అధికార మిచ్చితిని. రాజప్రతినిధి ఉదారభావముతోను సానుభూతితోను ఆలోచించునని నమ్మెదను” అని మహారాజు వ్రాసెను.

“మీరు రాజ్యాధికారమును త్యజించుటకు గల కారణములను గూర్చి చర్చించుట నాపవిత్రము. మీరుకోరిన వరతుకు సమ్మతించి మీరాజ్యపరిత్యాగమును అంగీకరించితిని. కావున మీరు రాజ్యమును మీకుమారునకు పూర్తిగా వశపరచితిరనియు యికమీకు దానితో నెట్టి సంబంధమును లేదనియు నమ్మెదను. నరసింగరావుగారి రాక కేదరు చూచుచున్నాను. వారు వచ్చి తెలిపిన సంగతులను దొరతనమువారికి విన్నవించి వారిపరిష్కారమును మీకు తెలియజేసెదను” అని అనాడే గ్లాన్సీ (గవర్నరు మెంటు ఏజెంటు) గారు మరల మహారాజుకు వ్రాసెను.

29-10-1920 వ లేదీని యిండియా దొరతనము (ఫారిను అందు పొలిటికలు డిపార్టుమెంటు) వారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము సెంట్రలు యిండియాలో గవర్నరు జనరలుకు ఏజెంటుగా నుండిన హానరబులు గ్లాన్సీ గారు రాజప్రతినిధిపత్యమున మొదట విచారణ సంఘమును గూర్చి మహారాజుకు వ్రాసెను. దానికి 26-2-26 వ లేదీని బిజాసనీమకాములోనుండి పైని విని రింపబడిన లేఖను మహారాజు ఏజెంటుకు వ్రాసెను.

జినివా కార్మికసభ

లజపతిరాయిగారు కార్మికప్రతినిధిగా వెళ్లెదరా?

డిల్లీ మార్చి 3:- జినివాలో జరుగనున్న అంతర్జాతీయ మహాసభకు కార్మిక ప్రతినిధిగా లాలాజపతిరాయిగారిని నియమించెదమని యిండియా దొరతనమువారు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. లాలా లజపతిరాయిగా రింకను అంగీకరింపలేదు.

నరొత్తరి మోరార్జీగారు జినివా కార్మికసభకు పోరు

బొంబాయి, మార్చి 3:- జినివాలో జరుగు 8-వ అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు నరొత్తరి మురార్జీగారు పోరు.

కారణము

ప్రభుత్వమునా రాహ్మనించినప్పు డేలపోరిని పత్రికా ప్రతినిధి వారినడుగగా ఆయన యిట్లుచెప్పెను:—ఒడలమీద పలసపోవువారిని తగ్గించుటనుగూర్చి మాత్రమే ఆసభ ఆలోచించును. దానిలో నాకంటెయిష్టము లేదు. 9-వ సభలో ఒడల నిర్మూల విషయమువచ్చెను. అప్పుడు యూరపీయను సిప్టింగు కంపెనీల ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. అప్పుడు పిలిచినట్లయిన ఇండియన్ సిప్టింగు కంపెనీల ప్రతినిధిగా నేను పోయెదను.

(శ్రీ. ప్రె.)

రోటకు లంచపు కేసు

సాక్షుల విచారణ

డిల్లీ, మార్చి 3:- రోటకుజిల్లా స్పెషలు మాజిస్ట్రేటు మీర్జా అజజుద్దీనుగారు లంచము పుచ్చుకొనిరిని కేసు లేబడెను. ఈకేసును విచారించుటకు హెచ్. జి. బాయడు, యస్. యచ్. నేలుగార్లు కమిషనరులుగ నియమింపబడిరి.

ప్రభుత్వపు ప్లీడరు జేకరాజు సాహెబుగారు ప్రాసిక్యూషను సాక్షుల విచారణ ప్రారంభించిరి. రాంజీలాలుగారు మొదటి సాక్షిగ విచారించబడిరి. కేసునుగారు 105 రూపాయలకు ఒక దున్నపోతును కొనిరి. అదున్నపోతును రాంజీలాలు దొంగిలించినట్లు పోలీసువారు కేసుతెచ్చిరి. మీర్జా అజజుద్దీనుగారు ఈకేసు విచారణ సలిపిరి. మాజిస్ట్రేటు నేపథ్యము నులేమాను 300 రూపాయలు మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన కేసుకొట్టివేయబడునని రాంజీలాలు బంధువును బాండ్లికాంగారికి తెలిపెను. లంచమిచ్చునన్న శిక్ష తప్పననికూడ అతడు రాంజీలాలును దెవరించెను. అందుపై రాంజీలాలు సామాకారు భగవానువద్ద 300 రూపాయలు అప్పతిసికొని శివరాంలో మాజిస్ట్రేటు ఇంటికి వెళ్లెను. శివరాం రూపాయలతో లోనికివెళ్లి కొంతకాలముండి తిరిగివచ్చి తాను మాజిస్ట్రేటుకు 250 రూపాయలు చప్రాసికి 10 రూపాయలు ఇచ్చినట్లుగను రాంజీలాలు విడుదల యగుట రూఢియనియు చెప్పెను. రెండుమాడు హియరింగులు జరిగిన పిమ్మట మాజిస్ట్రేటు రాంజీలాలుగారిపై తేబడిన కేసును కొట్టి వేసెను. రాంజీలాలు ఈవిధమున సాక్ష్యమిచ్చిన పిమ్మట నిందితుని పక్షపు వకీలు అడుపరిక్ష గావించ మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన విషయమును తనవకీలగు లాలామాలాగారికి తెలిపెనని రాంజీలాలుగారు చెప్పిరి.

సామాకారు భగవానుగారు పిమ్మట సాక్షిగ విచారించబడిరి. రాంజీలాలు తనవద్ద అప్పు తీసికొనిన విషయము చెప్పి మాజిస్ట్రేటుకు లంచము ఇచ్చబడిన పిమ్మట తాను రాంజీలాలు ఇంటికి వెళ్లినట్లుగ చెప్పెను. ఈమాట భగవాను చెప్పగనే ప్రక్కనయున్న రాంజీలాలు “ఎందుకు అబద్ధమాడెదవు” అని గట్టిగ అరచెను. కమిషనరులు రాంజీలాలును మందంించి కోర్టు నందొక మూల కూర్చుండ నియమించిరి.

పిమ్మట లాలా మ్హాలాగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకోబడెను. నిందితుని వకీలు మ్హాలాగారిని కొన్నిప్రశ్నల నడుగగా ఈక్రింది విషయములు రుజువయ్యెను. లాలామ్హాలాలు గారు కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిననాడు అసహాయవాది. నిందితుడు ప్రభుత్వముపట్ల భక్తి విశ్వాసముగల విశ్వాసపాత్రుడగు ఉద్యోగి.

ప్రభుత్వమును ద్వేషించుచున్న మ్హాలాలుగారు ప్రభుత్వమునే నమ్ముచున్న మాజిస్ట్రేటును ద్వేషించుచుండెను. మ్హాలాలు గారు. మంత్రులు చర్యలను కూడ ఆశ్రేపించుచుండిరి. నైతిక విషయములందు ఇతనిప్రవర్తనను ఆదర్శప్రాయ మైనదికాదు. అని నిందితుని వకీలు చెప్పెను.

లాలా మ్హాలాలుగారు అడ్డు పరిక్షయందు ఈ క్రింది వివరములను తెలిపిరి. దున్నపోతు దొంగతనము కేసునందు రాంజీలాలు పక్షపు వకీలుగ తాను నియమింపబడెననియు మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన విషయము రాంజీలాలు తెలుడగనే వకీళ్ల సంఘమున ఈ విషయమును బహిరంగముగ ప్రకటించెననియు, మాజిస్ట్రేటు అసమర్థుడనియు, రీడరు సహాయముతో అన్నిపనులు చేయించుండెననియు సాక్షి చెప్పెను. తాను రోటకు కాంగ్రెసుసంఘమును స్థాపించెననియు, ఒక సంవత్సరము ప్రాక్టీసు మానుకొని మరల ప్రారంభించెననియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును తాను అంగీకరించుట లేదనియు కాంతిబద్ధముగ పద్ధతులపై స్వరాజ్యము సంపాదించవలయునను పద్ధతి తాను ఆమోదించుచుండెననియు, ప్రభుత్వవిధానమును మంత్రులు ఆమోదించుచుండుటచేతను మంత్రుల చర్యలను ఖండింపవలసి నచ్చెననియు మ్హాలాలుగారు చెప్పిరి.

లాలా మ్హాలాలుగారు అడ్డుపరిక్షయందు 1922 సంవత్సరమున తనకు రోటకు మునిసిపాలిటీ డిప్యూటీకమిషనరు పదవి ఇవ్వబడెననియు, ఇప్పుడు వచ్చిన విధమున వోటు ఇచ్చు స్వాతంత్ర్య ముండవలయునను మరతుతో తానీవదని నంగీకరించెనని చెప్పెను. మాజిస్ట్రేటు లంచముపుచ్చుకొనెనను లేఖ చిత్తు తాను వ్రాసెననియు వకీళ్ల సంఘము ఆమోదించినపిమ్మట ఆలేఖ ప్రభుత్వమువారికి పంపబడెననియు తెలిపెను.

చాదరి బోలాసింగు అను మరియొకవకీలు సాక్షిగ విచారించబడెను. సారిరాం రాంజీలాలు కేసున ముద్దయలు మాజిస్ట్రేటుకు 300 రూపాయలు లంచమిచ్చి తమకుఅనుకూలముగ కేసును పరిష్కారము గావించుకొన్నట్లు తనకుతెలిసెనని సాక్షి చెప్పెను. చాంసికిగారుకూడ ఇట్లే సాక్ష్యమిచ్చిరి.

లాలా మ్హాలాలు ఏజెంటు పేకురుచందు, తాను రాంజీలాలును బహుమానముడుగగ ఈకేసునకు అప్పటికి 300 రూపాయలు వ్యయపరచబడెననియు అందువల్ల ఏమియు ఇచ్చుటకు నీలులేదని చెప్పినట్లుగ సాక్ష్యమిచ్చెను.

విచారణ జరుగుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

మన పరాభవము

ప్రధాన వ్యాసము

డాక్టరు వలసగారి సూచనలను, దానిని అంతర్గత స్ఫూర్తిగా రాజ్యప్రతినిధి ఆమోదించుటయు భారతదేశానికి ఘనతమముగ పరాభవమును కలుగజేసెను. ఆసియా చట్టము యొక్క తత్వమును వివరములనుగూర్చి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొనుటకు యూనియను చొరతనువా రొకసంఘము నేర్పరచిరి. దానిని డాక్టరు వలసగారు నాలుగునియమములతో బంధించిరి. "భారతదేశ ప్రభుత్వముపై మునుపటి ప్రతినిధిసంఘ సభ్యులు చూపిన సాక్ష్యమియ్యవలెనుగాని భారతదేశమునందే పంపబడిన ఏకాదశకుడు (ఇది డాక్టరువలసగారు వాదించిన పదమే) ను సాక్ష్యమియ్యగూడదు. మరెవరు గూడ సాక్ష్యమియ్యగూడదు. ఉపసంఘమువారు మార్చి 1వ తేదీలోగా నివేదికను పంపవలెను. యూనియను పార్లమెంటుయొక్క యిప్పటి సమావేశమునందే యీచట్టమును పరిష్కరింపవలెను" అని డాక్టరు వలసగారు మరతుల నేర్పరచెను.

స్వాతంత్ర్యముగల ఏకాంతియను యీశ్వరులలో దేనిని గూడ నంగీకరింప గూడదని యే నా అభిప్రాయము. పాడిన సంఘమువారు సంగతులను తెలుసుకొనుటకు వెళ్లిరిగాని రాయబారములను జరుపుటకు వెళ్లలేదు. రాయబారములను జరుపుటకు సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెళ్లవలసి యుండినచో పాడిన గారు మున్నగు వారికంటె ప్రముఖులగువారే వెళ్లయ్యెను. మరెవరును ప్రతినిధులుగా భారతదేశమునందే ఉన్నాకాకు వెళ్లగూడదని విధింపుట మిక్కిలి అవమానకరము. ఇండియా చొరతనువారు ఒక అందోళనని దక్షిణాఫ్రికాకు పంపించెదరని నియమాలు మరెంత అవమానకరము. పాడిన ప్రతినిధి సంఘమును గూర్చి డాక్టరు వలసగారు పలికిన స్వాతంత్ర్యకర ప్రగల్భవాక్యములు అంతకంటెను అవమానకరము. విచారణ సంఘమువారు మార్చి 1వ తేదీలోగా రిపోర్టును పంపవలెనని విధించుటచే వ్యవధి కొంచెమైననుండదు. 1914 ఒకేసంవత్సరము యీచట్టముయొక్క తత్వమునిర్వహించు నిదర్శనపూర్వకముగా చూపుటకు తగిన అంతములను సమకూర్చుటకు ఇండియాచొరతనునకును అచటి భారతీయులకును అవకాశమే కలుగదు.

ఈచట్టమును యీశ్వరులలోనే పార్లమెంటువారు పరిష్కరింపవలెననుటాన వారిదివరకే నిర్ధారించెకొనిరినియును యిండియాచొరతనువారిప్రతిష్టను కాపాడుటకును తాము అన్యాయమునుచేయుటలేదని లోకమును మోసపుచ్చుటకును మాత్రముయీచారణమయ్యెదరని విధియును యీశ్వరసైన్యము నుండి. కావున అచట దురవస్థకు పాల్పడిన భారతీయుల కీవిచారణ వలన నెట్టి లాభమును కలుగదని యే నాను తోచుచున్నది. అచటి చొరతను వారు కను అధికార జుయను గ్రహించి యున్నారు. దానివంత అచటి భారతీయులపై ప్రయోగింప దలచియున్నారు. ఇండియా చొరతను ముఖ్యంగా యీశ్వరసంఘమువారి కరిగ్రహము నామోదించి అచటి భారతీయులను పరిత్యజించెదరని గూడ స్పష్టముగ నున్నది. ఇప్పటి స్థితిలో భారతీయులు చేయగలిగిన దేవియును లేదుగాని తమ అసమర్థతని ప్రబలముగా నింకొకసారి ప్రకటింపవలసియుండును. ఇక నచటి భారతీయు లేమిచేసెదరు? ఈవిషయమును వారే పరిష్కరింప నర్హులు (మో.క.గంధి-ఎంగ్ల యిండియా. 25-2-26)

* * *

గంటకు 961 గజములు నూలు వదుకుట

బెహరకు, ఆశ్రమమున కలిగిన అభివృద్ధి

మేసెలలో మహాత్ముడు యీ ఆశ్రమమునకు వెళ్లెను. అప్పుడు గంటకు 800 గజములు మాత్రమే వదుక గలుగుచుండిరి. అటుపిమ్మట రాట్టరులలో మహాత్ముడు చూపిన లోపములను సరిచిరి. ఆకారణమున మరి 11 లోజులకే 16 సంవత్సరములు గంటకు 581 గజములు వదుకగలిగిరి. ఇప్పుడు 9వ సంవత్సరములు గంటకు 961 గజములు వదుకుచున్నారని ప్రధానాచార్యుడు (ప్రిన్సిపాలు) వ్రాసెను. వడికిన నూలంతయును సమానముగ నడిచి నునుపును జరిగి కలిసియున్నదా? ఏయే రకముల రాట్టరులను వినియోగించిరి? కనుక గంటకు ఎన్ని సార్లు తిరిగినది? నూలు వదుకుట చుట్టుట గూడ యిందులో చేరి యున్నదా? (ఎంగ్ల యిండియా 25-2-26)

* * *

ఖద్దరు ప్రచారము

మూడుమాసముల లెక్క

"1925 ఆక్టోబరు నెలనుంచు డిసెంబరు నెలలలో భారతదేశమునందలి వివిధాంశములలో తయారైనట్టియు అమ్ముబడినట్టియు ఖద్దరును గూర్చిన లెక్కల నీదిగువను ప్రకటింపవలెను. ఆయాఖద్దరుసంఘములు సకాలమునకు లెక్కలను పంపకపోవుటవలన యిట్టియుక్తము లెక్కలను తయారుచేయుట చాల కష్టమగుచున్నది. కావున గతనెల లెక్కలు మరుచటి నెల 20వ తేదీకైన మునుపేరునటుల పంపవలెనని మీరు అన్ని ఖద్దరుసంఘములకును వ్రాయగోరెదను. వారు ఆలాగు చేసి న యెడల ప్రతి నెలకును గూడ మే మిట్టి లెక్కలను తయారు చేసి ప్రకటింప గలుగుదుము" అని భారత తంత్రకారసంఘ కార్యదర్శి వ్రాసెను.

రాష్ట్రము	తయారైన ఖద్దరు వెల రూపాయలు	అమ్ముకైన ఖద్దరు వెల రూపాయలు
ఆంధ్ర	8281_0_0	3682_0_0
ఆంధ్ర	56585_0_0	89047_0_0
బెంగా	110764_0_0	78006_0_0
బీహారు	47448_0_0	51407_0_0
బొంబాయి		79829_0_0
బర్మా		6003_0_0
మధ్య హిందీ	877_0_0	1702_0_0
మధ్య మరాఠీ		4749_0_0
ధిల్లీ	8399_0_0	5099_0_0
గుజరాతు	18157_0_0	23086_0_0
శ్రీరంజ	976_0_0	4193_0_0
కర్నాటక	13582_0_0	19877_0_0
మహారాష్ట్ర	825_0_0	18849_0_0
పంజాబు	18236_0_0	25022_0_0
సింధు		6188_0_0
ద్రవిడ	11448_0_0	38378_0_0
ఉత్తర	6777_0_0	9172_0_0
మొత్తము	548951_0_0	744959_0_0

(ఎంగ్ల యిండియా 25-2-26)

జలచికిత్స వలన పాముకాటును

కుదుర్చుట

భావనగరు సంస్థానమునందు భువనారామ అను గ్రామమున నిజీల నొకటి పాము కరచివది. వానికి స్వృతితప్పిపోయినది. అతడు తమవలె పడియుండెను. బిందెతో చచ్చిళ్లను వాని తలపైని కొంతసేపు పోయగా వానికి కొద్దిగా స్వృతి వచ్చినది. మరికొంతసేపు పోయగా "నాకు చలివేరుచున్నది. నీళ్ళుపోయినవి" అని అతడు చెప్పెను. పిమ్మట కాఫీలో పంచదారకు బదులుగా ఉప్పువేసి తాగించితిమి. పిమ్మట యిద్దరు ముఘ్గులు రెండుచేతులను పట్టుకొని అటునిటు నడిపించిరి. ఈరీతిగా సతకు బ్రతికెను. పాముకరచుగానే విడువకుండా బిందెతో చచ్చిళ్లను తలపై దిమ్మరించినచో తప్పక గుణము గును. చాలమంది యీజలచికిత్సలన బ్రతికిరి. భవగంధా గ్రామమున నొక రైల్వే గాంగునును త్రాయపాము కరచి నపుడుగూడ జలచికిత్సలననే అతడు బ్రతికెను. ఇది సేను శ్చయముగా చూచిన విషయమని భావనగరునుండి ఒక విశేషి బొంబాయిలోనున్న టైముఆఫ్ యిండియా పత్రికకు వ్రాసెను.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడవలెనది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడుదలకొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసి కట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక మాత్రమే యుండును.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

రై. హా. వి. ఎస్.

ఐనివాసశాస్త్రిగారు

కలకత్తా కార్పొరేషనువారు సన్యాసవ్రతము

నొనగుట

కలకత్తా కార్పొరేషనువారు శాస్త్రిగారికి సన్యాసవ్రతమును సమర్పించినసందర్భమున శాస్త్రిగారిటులనుడివిరి. "1906 లో కలకత్తాలోనే క్షీణి గోక్షేగారు భారతదేశ వేదక సంఘ (సర్వెంట్యు ఆఫ్ యిండియా సొసైటీ) సభ్యత్వ ప్రమాణదీక్ష నొసగిరి. అప్పుడే కలకత్తాలో సుప్రసిద్ధముగ దేశీయ మహాసభా సమావేశము జరిగినది. ఆసభలోనే భారతవేదమహాదను క్షీణి గోక్షే దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్యవ్రతాకమును లేప నెత్తెను. అది మొదలును ఆ పతాకము నేటివరకును ఎగురుచునే యున్నదిగాని మరల క్రిందబడలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమున సంపూర్ణస్వరాజ్యమును (డొమినియను స్టేటు) బడయువరకును యీ పతాకమిటు లెగురుచునేయుండును. నేను చేసిన దేశసేవను మీరు ప్రశంసించుట నాకొక ఉత్తమ మగు యోగ్యతా పత్రమే యగునుగాని "నేను పిరికివాడను, దేశహితమును పరిత్యజించితిని" అని పత్రికలలో నారాజకీయసేవను విమర్శించుచు నెవరైన మరల వ్రాసినచో యీయోగ్యతాపత్రమును ప్రకటింపవలెనను ప్రభు వాకపూడుకలుగుట కవకాశము కలదు (హర్షము). ఏదో మర్యాదకొరకటుల సన్యాసవ్రతమున మేము వ్రాయగా అది యే నిజముగాభావించి యితడు మురియుచున్నాడని మీరు మునిముసి నవ్వులు నవ్వెదరేని వాకందులకు అప్రతిపత్తమును అతి శ్రేష్టమునకు ప్రత్యక్షప్రమాణాధారము కలదు. ఇటీవల పంజాబులో లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగానుండిన పాశ్చాత్యుని పరిపాలనా పద్ధతిని పత్రికలలో విమర్శింపగా నతడు తనకు ప్రజాభాసంగిన సన్యాసవ్రతములలోని ప్రశంసావాక్యముల నన్నిటిని వివరించుచు విపులముగ ప్రకటనను చేసెను.

కలకత్తా కార్పొరేషనుకు మొదటి ప్రధానకార్యనిర్వాహక దోష్టిగా నుండిన సుభాష చంద్రబోసుగారిని అరెస్టుచేసి నిర్బంధమునందులకు ఆస్తికముగనొక్క పెట్టునెట్లెట్లించెడు గ్రహపాటు వంటిది. బోసుగారి స్వార్థత్యాగమును కార్యదీక్షను గూర్చినవృత్తాంతమును వివరించి అదియొక అద్భుత చరిత్రగానే కనబడుచున్నది (హర్షము). కఠిన శాసనములనున్నిటిని సేను నిరసించితిని మీరు నన్ను ప్రశంసించితిరి. ఇది మాసంఘ నియమములలో నొక్కటి. బిసెంటుగారి విషయమునను దరిమిలాను నిరంకుశాధికారవర్గమువలన చేయబడిన చట్టముల నన్నిటిని కఠినముగా నిరసించుటలో వ్యక్తులసంగతి యటుండ మరేపక్షమునకును గూడ మాసంఘము వెనుకబడి యుండలేదని సేను చెప్పగలను. దేశీయుల హక్కులను సమర్థించుటలో మాపక్షము లేకసంఘము యిక ముందును గూడ యీ దేశమునందలి మరేపక్షమునకును తీసిపోదని సేను రూఢిగా చెప్పగలను" అని శాస్త్రిగారు సుడివిరి. ఆసభకు కార్పొరేషను సభ్యులగు భారతీయులందరూను వచ్చిరి. 18 నంది పాశ్చాత్యసభ్యులలోను ముగ్గురు మాత్రమే వచ్చిరి.

(కలకత్తా స్వర్ణీయ విశేషి తంత్రవార్త)

నల్లముదు అమ్మకము

కలకత్తా, మార్చి 3:— వారణాసి నల్లముదు 25 శెట్టలు మాత్రమే అమ్ముబడెను. మిగిలిన పెట్టెలను కొనువారు లేకపోయిరి. అమ్మకమునల్ల 22900 రూప్యములు జనువచ్చెను. (అ. వై)

గజ్జికితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల్ల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోస్టుఖర్చు లభికముగ గాన ఇతరమందులతో కలిపి తప్పించుకొనుట యుక్తము.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలల రాలిపోవును. దీనివలన చరము నలుపెక్కిదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మార్చి 8-వ తేదీ

స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయము

పటేలునైహూల రాజీనామాలు (ప్రత్యేకతంతి)

శిల్పి, మార్చి 4:—స్వరాజ్యవాదులు మార్చి 1వ తేదీన అసెంబ్లీనుండి వెదలిపోయిన ట్లయిన ఫైనాన్సు బిల్లుకు భిన్నముగా ఓటు చేయుటకుగాని దక్షిణాఫ్రికా చర్యలో పాల్గొనుటకుగాని సరిహద్దు చర్యలో పాల్గొనుటకుగాని తిరిగి వారు సభలోనికి రారని స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. మరియు పండితమోతీలాలు నైహూలగారు స్పీకర్ కమిటీ సభ్యత్వమునకును పటేలుగారు అసెంబ్లీ అధ్యక్షతనకును రాజీనామా లొసంగ దరనికూడ నమ్మకముగా తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు తీర్మానమువలన వారు స్వస్వతంత్రులుగావున ఒకవేళ పటేలు పండిత మోతీలాలుగార్లు రాజీనామా నొసంగినట్లయిన స్వనిర్ణయములపట్లనే అట్లు చేసెదరు.

స్వరాజ్య స్వతంత్రవాదులు

భాషాక్షరము

మార్చి 8వ తేదీన శాసనసభలను

వదలివేయవలెను

శిల్పిసభలు

శిల్పి, మార్చి 8:—పండిత మోతీలాలు నైహూలగారి అధ్యక్షతనకుండ నేడు జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష సభలో గంటన్నర సేపు చర్చ జరిగిన పిమ్మట, క్రిందటి సెప్టెంబరులో రాజ్యాంగ గాభిర్నాది విషయమై అసెంబ్లీవారు కోరినదిమీందు సందర్భమున ప్రభుత్వమువారి వైఖరినిబట్టి, అసెంబ్లీ స్టేటుకాన్సిలు రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో నున్న స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందరినీ సభలను విడిచి రమ్మని చెప్పవలసినదిగా 8 తేదీన జరుగు అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీసభవారికి శిఫారసు చేయవలసిన తీర్మానింపబడెను. మరియు అసెంబ్లీ స్టేటుకాన్సిలులోని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు 8 తేదీన సభలను విడిచిపెట్టి రావలసినదనియు ఆనాడే జరుగు యితర రాష్ట్రీయ శాసనసభలలోని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు ఆనాడును ఆనాడు జరుగక తరువాత జరుగునట్టి శాసన సభలలోని స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లా మొదటినాడును సభలను విడిచిపెట్టి రావలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు. బహుశః పండితమోతీలాలుగారు 8వ తేదీన మొదటి డిమాండును (అనగా కష్టముక్రింద) వదలి వేయవలసినదని యుపపాదించి ఓటింగు ఫలితమెట్లున్నను సభను విడిచి పెట్టెదరు.

స్వతంత్రవాదులు

స్వతంత్రవాదులు కమిటీగదిలోనే సభ చేయవలసియున్నది. కాని నియమితసంఖ్య రాలేదు. అయినను సంస్కరణ విషయములందు ప్రభుత్వమువారి జవాబునుబట్టి ఏమివైఖరి నవలంబింప వలసిన స్వతంత్ర వాదులలో సాధారణచర్చ జరిగెను. రేపటికిగాని ఏవోఖండితమైన తీర్మానమునకు రారు. అభిప్రాయభేదములు మాత్రము విశేషముగా నున్నవి. తమ యనమ్మతిని దెలుపుటకై రేపుజరుగు బడ్జెటు చర్యలలో స్వరాజ్య స్వతంత్ర వాదులెవరును పాల్గొన కూడదని కొందరు నూచించుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

(శ్రీ ప్రెస్ తంతి)

శిల్పి, మార్చి 8:—1924 ఫిబ్రవరి మాసమున కొండుటేటిని సమావేశము కావలసిన అసెంబ్లీవారు కోరి కాన్సుల్ కాంగ్రెసువారు అంగీకరించి కార్యక్రమ మేర్పరచిన డిమాండును ప్రభుత్వమువారు రిస్పాంసును చూపినపక్షమందును చూపకపోయిన పక్షమందును రేపు బడ్జెటు చర్య జరుగునప్పు డేనిధముగా ప్రసరింపవలసిన స్వరాజ్యవాదులు నేటి సాయంకాలము చాలనేపు చర్చించిరి. ప్రభుత్వమువారి రిస్పాంసు అసంతృప్తి కరముగ నుండేనేని కేంద్ర శాసనసభలలోని స్వరాజ్య సభ్యులు మార్చి 8 తేదీన బయటికి వచ్చివేయ వలసినదియు కాంగ్రెసు తీర్మానములో చేర్చబడిన ప్రకారము ప్రత్యేక పరిస్థితులేమైన నేర్పడిన తప్ప యిక శాసనసభలలో పాల్గొనకూడదనియు స్వరాజ్య సభ్యులతో చెప్పవలసినదని అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికిని కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము నియమింపబ

డిన స్వేచ్ఛలు కమిటీవారికిని శిఫారసు చేయవలసినదని తీర్మానింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

మార్చి 8 తేదీన అసెంబ్లీలో బడ్జెటుమీద వర్చులు ప్రారంభమగును. అప్పుడు కాన్సుల్ కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము డిమాండులు ప్రతిపాదించబడును. ఫైనాన్సు బిల్లును విచారించునప్పుడు దానిని నిరాకరించుటకై స్వరాజ్యవాదులు వచ్చి కూర్చుండువచ్చును. ఈసమావేశము పూర్తి కాకముందు దక్షిణాఫ్రికా చర్య జరిగినప్పు డెల్ల స్పెషలుకమిటీ యనుజ్ఞతో స్వరాజ్యవాదు లందు పాల్గొన వచ్చును.

స్వతంత్రవాదుల వైఖరి

ఫైనాన్సుబిల్లును గాని గ్రాంటులన్నిటిని గాని ఒక్కపేతీరున విచక్షణలేకుండ నిరాకరింపకూడదని స్వతంత్రవాదులు నిశ్చయించుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. రాయల్ కమిషన్ డిమాండుకు ప్రభుత్వమువారి రిస్పాంసు అసంతృప్తికరముగ నున్నట్లయిన బడ్జెటు ఓటింగుచర్యలో అసలే పాల్గొనకుండ నుండవలయునో లేక ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటు నిరాకరణమును ప్రతిపాదించవలయునో వా రింకను నిశ్చయము చేసుకొనలేదు. ఫైనాన్సుబిల్లును నిరాకరించుటకు స్వతంత్రవాదులకు గల అభ్యంతరములలో భయమొకటి. బిల్లును నిరాకరించినట్లయిన ప్రతి ఎక్సెక్యూషన్ను తొలగించుటకు గవర్నరుజనరలు స్పష్టపైచేయ డేమాండ్ వారిభయము. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటు నిరాకరణము నుపపాదించుటకు వీరికి క్రిందటి సంవత్సరమువలెనే రెండు అభ్యంతరములు కలవు. ఒకటి అది నిష్ప్రయోజనమైనదని స్వరాజ్యవాదుల సహాయముండిననేగాని ఓటింగు లేకుండా అది అంగీకరించి అంగీకరింపబడ దనునది రెండవకారణము.

స్వతంత్రవాదులు తమ విధానమును నిశ్చయించుకొనుటకై రేపు తిరిగి కలుసుకొనుచున్నారు. బడ్జెటు చర్యలో గాని వోటింగులో గాని పాల్గొనకూడదని బహుశః వీరు నిశ్చయించుకొనవచ్చును. అచర్యయొక్క యుద్దేశ్యమును జిన్నాగారు అసెంబ్లీలో తెలియజేసెదరు.

పట్టపగులే హత్య

మోహమే కారణము

కరాచీ, మార్చి 2:—సింధు కాలేజీ హాస్టలులో 11 సంవత్సరముల హిందూ బాలు డొకడు బహుశ్రూరముగ హత్య గావించబడెను. ఈఘోరమును గావించినవా డొక మహమ్మదీయ హోటలునందు నేవకుడు. వీ డిబాలునియందు కొంతకాలమునుండి మోహపడియుండెను. కాని బాలుడు తప్పించుకొని తిరుగుచుండుట చేత హాస్టలుకు ప్రక్కగానున్న బాలుని గృహమువద్ద వీడు కాసాయి కత్తితో కావలాయుండి బాలుని వెంటబడి హాస్టలుపాకీ దొడ్డివరకు తరిమి అక్కడ వానిమెడ నరికెను. హాస్టలు బల్కన్లోను కేకలువేయగా హత్యజేసినవాడు పట్టుబడి పోలీసువానికి వప్పగింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రా|| గవర్నరు

లక్నో, మార్చి 2:—సర్ విలియం మారిసుగారు మార్చి 7 వ తేదీన బయలుదేరి ఢిల్లీకిబోయి ఆనాడే అచ్చటినుండి వారి ద్వారమునకువెళ్లి అచ్చట 9, 10 తేదీలలో నుందురు. డెహరా దూనుకు 11 తేదీన వచ్చి గవర్నరు జేర్లల్ల మీదుగా 12 తేదీన నే నెలూకుపోయి, అచ్చట 14 తేదీన ఉండి తిరిగి లక్నోకు 16 తేదీకి తిరిగి వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ఎలూరు మున్సిపాలిటీ

నోటీసు

1926-27 సంవత్సరముకు ఎలూరు బస్తీమున్సిపల్ టోలుగేట్లు, బల్ల దొడ్లు, మార్కెట్లు, కమేళాలు, వ్యవసాయముకు కాళీభూములు, చత్త, మైల డిపోవగైరాలు 1926 సం|| మార్చి 12 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసులో బహిరంగముగా వేలంవేయబడునుగాన కావలసినవారు వచ్చి ధరావతులు కట్టి పాడుకొనవచ్చును. ఇతర వివరములకు యీక్రిందివారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఎలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసు 8 తేదీ మార్చి 1925 } బి|| వెంకట్రామయ్య చైరుమన్

శిల్పి విశ్వవిద్యాలయపు

పట్టప్రదానసభ

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

శిల్పి, మార్చి 8:—ఈనెల 8 వ తేదీ జరిగిన శిల్పి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రదాన మహాసభయందు పట్టభద్రులకు హిత మొసంగుచు రీడింగు ప్రభువుగా రీక్రింది విషయను ఉపన్యసిం చిరి:—

ఈ విశ్వవిద్యాలయము అన్ని విధముల అభివృద్ధిగాంచుచున్నదని తెలిసికొనుటకు సంశయించుచున్నాను.

ఇటీవలనే న్యాయవాదవృత్తియందు విద్యార్థులకు శిక్ష గరపుటకు నూతన తరగతు తేర్చబడివి. పట్టభద్రుల సంఖ్య అధికముగ నున్నది. ఇంకను ఈవిశ్వవిద్యాలయమును వృద్ధిచేయ అధికారవర్గము ప్రయత్నము లూనర్చుచున్నారు. కాని ప్రభుమున మంచిపునాది నేర్పరచుకొని పై సౌభమును నిర్మించుట సరియగు పద్ధతి యని నూచింప సాహసించుచున్నాను. శిల్పి మునిసిపాలిటీవారు నిర్బంధోచిత ప్రారంభ విధానమును అమలు నందుంచ నుద్దేశించుచున్నారని తెలియుచున్నది. మున్సిపాలిటీ వారి యుద్దేశము నెరవేరుటకును, విశ్వవిద్యాలయమువారి ఆశయములు సఫలమగుటకును ధనవంతులు పలుకుబడిగలవారు అన్నివిధముల తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు గొప్పభావిదశయున్నది. భారతదేశపు ప్రధాననగరమునందున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వపు కేంద్రస్థానముకూడ శిల్పినగరమే. కేంద్రశాసనసభలు శిల్పిలోనే సమావేశమగుచుండును. సార్వభౌముని ప్రతినిధి శిల్పి యందేయుండును. శిల్పిప్రాచీనచరిత్రనైభవము అద్వితీయములు. భారతదేశ ప్రాచీన చరిత్రకును ఆధునిక చరిత్రకును ఈ నగరము సమన్వయము కుదురుచున్నది. ఇట్టి ప్రాచీననగరమునందును విశ్వవిద్యాలయము ఉన్నతాదర్శములు గలదై భారతదేశమునకు గౌరవము ప్రతిష్ఠ కలుగజేయునదిగ నుండవలెను. భారతదేశపు విజ్ఞానాభివృద్ధి విషయమై రాజప్రతినిధికి గల ఆభిమానమునకు ఈ విశ్వవిద్యాలయము నిదర్శనముగ నుండవలెను. భారతదేశపు ప్రతినిధుల ఆశయములకు నిదర్శనముగ నుండవలెను. అన్నిపక్షములవారికి శృప్తి కలుగజేయునట్లుగ నుండవలయును. ఈ విషయములను దృష్టియందుంచుకొని ఈవిశ్వవిద్యాలయపు అధికారవర్గమువారు పనిచేయవలెను. ఇట్టి గొప్పలక్ష్యమును దృష్టియందుంచుకొని పనిచేయ మొదలిడిన మీరు తప్పక అన్నితరగతులవారి సహాయము పొందగలరు.

ఇటీవలివిద్యార్థులకు బోధనశిక్ష ఉన్నతాదర్శముల ననుసరించియుండవలయును. విద్యార్థులసంఖ్య అధికముగ నుండవలయునను ఆశతో శిష్యానియములను తగ్గింపకూడదు. ఎల్లప్పుడు ఉత్కృష్టపరిణామము నే ఆశింపవలయును. క్రిందికిదిగటకు ప్రారంభించిన క్రమముగ అభోగతిపాలకుల తత్వము. ఎల్లప్పుడు విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానతేజమును ప్రసరింపచేయుచుండవలయును. పౌరుల విజ్ఞానవికాసమునకు తోడ్పడుచుండవలయును. ప్రాతపద్ధతుల ప్రాతిమార్గముల ననుసరించుట సులభము. నూతన లక్ష్యముల నేర్పరుదాకొని కృషిసలుపుట కష్టము. ప్రపంచమున గొప్పప్రబోధము కనుపించుచున్నదనువిషయమును మీరు గుర్తెరుగవలయును. మానవవిజ్ఞానసముదాయము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. కొత్తవిషయములు మానవవృద్ధికి గోచరించుచున్నవి. ఈనూతన పరిస్థితులను గుర్తెరిగి విశ్వవిద్యాలయము తన ధర్మములను నిర్వహించుచుండవలయును. ఈనూతన ప్రబోధమును గుర్తెరుగవలయును. ఇందులకు అధికారవర్గమువారు ఉపాద్యాయులు విద్యార్థులు ఉన్నతాదర్శములుగలవారై పనిచేయుచుండవలయును. విశ్వవిద్యాలయమున కేట్టి కళంకము కలుగకూడదను పట్టుదలతో పనిచేయుచుండ వలయును. ఈవిశ్వవిద్యాలయమున శిక్షపొంది పట్టభద్రులైనవారు తమ జీవితమును నిష్కళంకముగను గౌరవముగ గడుపుచు విశ్వవిద్యాలయమునకు కీర్తిని తెచ్చుటకు తోడ్పడవలయును. ఈఆశయములు నెరవేరుట కష్టమని తోచవచ్చును గాని స్వల్పమగు నిగ్రహముతో ఈ ఉన్నతాశయములు సఫలము కాగలవు. నేను ఈవిశ్వవిద్యాలయముకు సంధర్మించుటకును ఇందుపన్యసింపుటకును ఇదియే కడపటి పర్యాయము. నేనుఇంగ్లండుకు వెళ్లినను ఈవిశ్వవిద్యాలయపు శ్రేణుమును ఆరయుచు అభివృద్ధికోరుచునే యుండెదను (ఆ. ప్రె.)

మాండలే వంగ రాష్ట్ర వైదిలు

నిరశనవ్యత దీక్షమానెదరా?

మాలానా సోకతలీ ప్రయత్నములు

మాండలే, మార్చి 3:—మాండలే జిల్లాలో నిరశన దీక్షలోనున్న వంగ రాష్ట్ర వైదిలో మాలానా సోకతలీ ప్రసంగించి యీక్రింది విషయం తెలిపారు.

నేని పటికి ఆవివారము మధ్యాహ్నమున వైది జిల్లాలోనికి వచ్చితిని. అచట నామిత్రులు సుభాష్ చంద్రబోసు, మిత్ర మరయితర వైదిలను జూచి మాటాడుటకు అనుజ్ఞ నీయవలెనని ఒక తేల్పును వ్యయముగ నూపరింపెండెము కిచ్చితిని. నాతేల్పులో నేను వారిని నిరశన ప్రదీక్ష వలన నటుల జేయు ప్రయత్నించెదనని చెప్పితిని. నూపరింపెండెముగారు మరునాడు మునుమున నున్న వచ్చిచూచుదనిరి. నేను వెంటనే అట్లు జేసితిని. కాపై నీవు మంచివారుగ గాన్పించిరి. మాట్లాడనియవలసినదిగ సిఫార్సు జేయును ఇన సైక్లరు జెనరలు తంజి నిచ్చిరి. రంగూనలో ఇన సైక్లరు జెనరలు మెనరు బాల్ గారుగారిని జూచితిని. ఆయన జెయుటసంస్కరణములను ప్రవేశపెట్ట ఆతరుమతము నున్నటులగాన్పించెను. నేను నూపరింపెండెముతో మాట్లాడి నవిషయములను బెంగాలు బర్సాగర్లకుల ప్రైవేటు సెక్రెటరీలకును, ఇన సైక్లరు జెనరలుకును డిల్లీలో ఫోన్ మెంబరుకును అట్లెటు తెలియజేయుటచేసిరి. మోతీలాలు సెక్రటరీ, నేనుగూడ ప్రకారము వెంటనే వైదిలో మాట్లాడవలసినదిగను కౌన్సిలు స్యరాజ్యపక్షములచేరున పనిజేయవలసినదిగను తంజి వార్తానిచ్చిరి. 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఇన సైక్లరు జెనరలుగారి విషయము అలోచనలోనున్నదని తెలిసిచ్చిరి. కొంతసేపటికి మాట్లాడుట కంగీకారమిచ్చినటుల తెలిపెను. పూజ అలవెస్సు మరల రాబట్టిన హోం మెంబరు జెప్పినటులగూడ చెప్పుచు నేకగు ప్రకారము తెలిపిరి.

జయిలు సౌకర్యములు

కొందరు మిత్రులతో నేను సాయంత్రము 6-30 గంటలకు జయిలునంద్ర మోటారులో బోతిని. అంతవరకు జయిలు అధికారులకు ఉత్తరువు లేమియు రాలేదు. నామనచ్చిన బెలిగ్రామును జయిలు నూపరింపెండెముకు పంపితిని. ఆయన అప్పుడేవచ్చెను. ఈలోపల ఆయననుగూడ ఉత్తరువులవచ్చెను. మేము లోపలికిపోయి మిత్రులతో గలసి మాడుగుంటనేపుంటిమి. వారు ప్రత్యేకావరణములోనుండిరి. పై మేమనిద ప్రైవేటులో, బాగాగా లివచ్చేది వారికియబడెను. వారు సుఖముగానే కాలముగడుపుచున్నట్లుండిరి. పక్కలుబాగుండెను. పుస్తకాల అరలుండెను. దుస్తుల సౌకర్యములుండెను. వారికి క్రింద అరలలో వారిని కనిపెట్టి యుండు వైదిలుండరు. దానిప్రక్కనే భోజనాలగదికలదు. వారికై క్రొత్తపంటయిల్లు కట్టబడెను. బెంగాలునుండి నల్లరు ఇంటవాళ్లు చెప్పించబడిరి. రెండు బెన్నికుకోట్లు లుండెను. నూపరింపెండెముగారు పూనద్రోణి సేర్పాటుజేసిరి. నూపరింపెండెముగూర్చియు జెయు నిబంధిని గూర్చియు అందరును బాగానేమాట్లాడిరి. నేనుపోవునప్పటికి వారందరును పడకకుప్పిలలో పడుకొనియుండిరి. వారు సంతోషముతో వారోగ్యముగ నున్నటులగాన్పించిరి. అప్పుడప్పుడు మధ్యలో వారు తమతలలను దిండ్లమీదగాని చేతులమీదగాని పెట్టుకొనుచుందురు. నన్నుజూచి వారు చయతోనుండిరి. నేను వచ్చుట వారికి సంతోషముగ నుండెను. వారు నవ్వులు నన్ను సంతోషపెట్టకొరిరి.

అన్నముతినెంచ ప్రయత్నములు

వారిని ఉపవాసము వదలుటకు గోరెదనని నేనుచెప్పితిని. వారు నేను జెప్పినటుల విన్నవమిరి. కాని వారు జెప్పునది వినుననిరి. వారు తమ మతస్వత్యము లాదరింపబడువరకును భోజనముజేయనవలసి ప్రతిపదానిరి. నెలపురోజులలో పూజలను వారు జేసుకొనగోరినపుడు నిరసనముగ జూచినందులకు వారి మనస్సును చాల కష్టముగనుండెను. వారు యితటి తీవ్రకార్యమునకు గడంగిన డబ్బు యిబ్బందివలన గాదనియు ప్రభుత్వము వారు వారి నవమానింపకొరిరినియు చెప్పిరి. భారతధీరులగుటచేత నారి కీనిగ్రత్యభావము కష్టముగనుండెను. నేను వారలతో మనసిచ్చి మాట్లాడి వ్యక్త ప్రాయముల బోనాడి జెయుల కష్టము లేట్టియెనా చేసితి యెట్టియెనా యెరింగిన సహజాయలు జెప్పినమాట వినుటమంచిది చెప్పితిని. నేను కౌన్సిలు పక్షమునను, స్యరాజ్యపక్షమునను జెప్పుమాటలను నన్ను జూచి గూడ వారు ఆదరించిరిగాని వారానిశ్చయముతోనే యుండిరి.

ప్రభుత్వమువారు జాప్యముతప్పనిరసనభావము అవమానముకొని దళింపజాలమని ప్రాణముల త్యాగముజేయ వలసినకాలమునచ్చి నది. నూపరింపెండెం టుండగనే నూడుగుంటలనేపు మనసిచ్చి మాట్లాడిన విషయ వారి మనస్సులను కాంతపరుపగలిగితిని. మనకు మాన్వేసీలుగాక యెక్కుమంది డెవలీరాలు గావలెను. నేను గూడ వారివలెనే యెక్కువకాలము కష్టపడి విప్లవకారుడనని పేరు బడితిని. నేను చివరకు వారలను బెంగాలు ప్రజలకోర్కెను ఆనాయకులద్వారా చెల్లిన తరువాత నాకోర్కెలను నెరవేర్చుటకుల వాదనము పుచ్చుకొనగలిగితిని. అప్పుడప్పుడు వారిని గట్టిగ మందలించవలసినవైనను. అందరును నవ్వును నూరకుండిరి. ఆరాత్రియే నేను నేనుగ ప్రకారికిని, సుభాష్ చంద్రబోసు సోదరునకును తంజి వార్తల బంపుచు వారు నాయెటుల ఫలరసము నైన పుచ్చుకొనునట్లు బెంగాలు అంగీకరింపవలెనని కోరితిని. సుభాష్ చంద్రబోసు, మిత్ర, గంగూలి, యింద్రు చక్రవర్తులు, చటర్జీ, గోఖ భామికు రి మంది యిచటనున్నారు. ముగ్గురు ఇన్స్పెక్టరు జెయులలోనున్నారు. ఇన్స్పెక్టరు జెయులలో వారితో బాటు కష్టముల గుండుచున్న వారికి గూడ సీమరతులు వర్తించునెడల ఈ యెనిమిదిమందియూ నాకోర్కెను గమనించెదమనిరి. ఈవిషయము నేను ఇన సైక్లరు జెనరలుకు తెలిపితిని. వారలకుగూడ నిట్టి సౌకర్యము లానంగబడునని నమ్మెదను. నేను ఇన్స్పెక్టరు గూడ పోయి, అచట ప్రతివారి ఆరోగ్యము గూడ నిశేధించెదను. (అ. ప్రె.)

* * *

నేకగు ప్రకారి ప్రభుత్వ తరము

కలకత్తా, మార్చి 3:—మాండలే జిల్లాలో వైదిలను జూడబోయిన సోకతలీగారు నేకగు ప్రకారికి తంజినిచ్చుచు నిరశనవ్యతారాధకుల ఆరోగ్యము బాగుండెననియు, ప్రభుత్వ నిర్ణయము తృప్తికరముగ నుండెననియు చెప్పుచు ఆ వైదిలు దీక్షమానునటుల దేశముకోస మని యెను తంజినియవలెనని కోరిరి. నేకగు ప్రకారు మరల మాలానాకు తంజినిట్లు ఇచ్చిరి. “దుర్గాపూజ విషయమై ప్రభుత్వనిర్ణయము, సంభాషణలు పరిశీలుటయొ విచారించగా, బర్సా ప్రభుత్వము సరస్వతి పూజ ఖర్చుల నిస్తే బెంగాలు ప్రభుత్వ మొప్పుకొనునని తెలియుచున్నది.” వంగ రాష్ట్ర వైదిలు ఇతర కష్టములు తొలగుటకుగూడ పోరాడెదమనియు, నింతవర కంగీకరింపని హక్కుల నిలువ బెట్టుదు రనియు నమ్ముచున్నానని బెంగాలు పక్షమున నేనుగ ప్రకారు చెప్పిరి. సుభాష్ బోసుగారి సోదరుడగు శరత్ బోసుగారు యిందుల కంగీకరించిరి.

దీక్ష నేటితో ముగియు ననుకొనుచున్నారు. (ప్రెస్.)

నాభామహారాజుకు ప్రభుత్వభిక్ష

భయ్యవలసిన 7 లక్షలను తగ్గించి యిచ్చుట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి) ఢిల్లీ, మార్చి 31:—నాభాసంస్థానపదమ్యుతు డగు మహారాజు రిపుదమున సింగుగారికి భారతప్రభుత్వమువద్దనుండి 681122 రూపాయల రెండు ఆడాల ఒక డబ్బుదీక్ష చెక్కు ప్రభుత్వముతో సన్నియో ను తరప్రభుత్వ తరములు జరిగినవిషయ జేరవని తెలియుచున్నది. మహారాజుకు రావలసినది యేడులక్షలనియు నెందుకు తగ్గించికో తెలియలేదనియు మహారాజును కొనుచున్నాడు.

హర్షి మను రాజీనామా ఫలితము

డైరెక్టరునారిమనుగారు రాజీనామానిచ్చుట

(ప్రెస్.) బొంబాయి, మార్చి 4:—హర్షి మనుగారు చాలించుకొనుటవలన ఫలితముగ బొంబాయి క్రాసికిలు బోర్డునుండి కే. యఫ్. నారిమనుగారు యం. యల్. సి డైరెక్టరుపనికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఆయన క్రాసికిలుకు యిట్లు వ్రాసిరి. “ఒక నెల దాటులోపల బోర్డులో స్థానమునిచ్చునటుల నేను హర్షి మనుగారికి వాదనము జేసితిని. మా నేటింగు డైరెక్టరు వాదనముజేసినటుల ఆయనను బోర్డులో జేరుట కాహ్వానింపలేదు. నేను మాత్రము బోర్డునుండి రాజీనామా నిర్దువున్నాను.”

దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్య

డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారు వెడలుట

అసెంబ్లీ చర్యవరకు రుసుంజీ గా రిచ్చుటనే యుందురు బొంబాయి, మార్చి 3:—దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయబారుల వాయుకుడగు డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమాను గారు నేటి మధ్యాహ్నమున దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పయనమైరి. రాయబార వర్గములో మిగిలిన సారాల్లి రుసుంజీగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్యపై అసెంబ్లీలో చర్య జరుగువర కిచ్చుటనే యుండెదరు.

డాక్టరు రహిమానుగారి అభిప్రాయములు

దేశమును అందు ముఖ్యముగా ప్రతికూలను ప్రచారము జేసి సహాయము జేసినందులకై వందనము లిచ్చించుచు డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారు అస్సామీయే పెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో ఇట్లు చెప్పిరి:—

అసియావాసులకు ప్రతికూలముగ నున్న బిల్లు లన్నియు లా చేయబడకుండుటకై ఇండియా దొరకనమువారు చేయవలసినపని నంతటిని చేపెదరిన నమ్మెదను. అయినప్పటికి యూనియను ప్రభుత్వమువారు తాము పట్టినపట్టును విడువకపోయిన యెడల సామ్రాజ్యమును రక్షించుటకై యింగ్లీషులు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనవలసినవచ్చును. అబిల్లు లడే ప్రకార మంగీకరింపబడెనట్లయిన ప్రాచ్యదేశముల నన్నింటిని ఏమి చేసెదరో చేయుమని సవాలు చేసినట్లుగా దానిని ఆసియాలోను అందు ముఖ్యముగా హిందూదేశములోను భావించవలసి వచ్చెను. ఒక రొకరిని హిందూపెట్టుచున్నప్పుడు తక్కినవారును సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారును నిమ్మియోజకులై చూచుచున్నప్పుడు అటువంటి సామ్రాజ్యములో ఎవ్వరు నుండగూడదని నాతాత్పర్యము. సామ్రాజ్యము నేర్పరచినది ఇంగ్లాండుదేశమే. దాని నేర్పరచుటలో మొట్టమొదట పశుబలు ముపయోగింపబడినను పరస్పరముహృద్దాని మున్నేగాని అది నిలువనేరదు. సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము కాకుండ చూడవలసిన విధి ఇంగ్లాండుదేశ యున్నది.

హిందూదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి

హిందూదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి మీయభిప్రాయమేమని డాక్టరుగారి నడుగగా ప్రస్తుతము సంఘీభావమే మిక్కిలి యవసరమని వారు చెప్పిరి. దక్షిణఆఫ్రికా సమస్య విషయముననున్న ఏకీభావమునే భారతీయులు తక్కిన అన్ని విషయములందును గనబరుపవలెనని చెప్పిరి.

అసెంబ్లీ చర్య

అసెంబ్లీలో దక్షిణఆఫ్రికా సమస్య బహుళః స్వరాజ్య వాదులు సభనుండి వెళ్లకపూర్వమే చర్యకు రావచ్చును. కాని ఒకవేళ అట్లుగాక తరువాతనే వచ్చినను ప్రత్యేకముగా ఆచర్యలో పాల్గొనుటకై సభకు వెళ్లెదమని వారువాదనముచేసిరి. దక్షిణఆఫ్రికా ప్రభుత్వము నెత్తు కమిటీవారి నివేదికమునబట్టి తీర్మానము గావింపబడును. ఒకవేళ నివేదిక మీలోగా ప్రకటింపబడక పోయినపక్షమందు, రాజ్యాంగ విధానపద్ధతుల ననుసరించి షీషియాటిక్కు బిల్లులు లా చేయబడకుండ చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని వేడుచు తీర్మానము గావింపబడును.

(అ. ప్రె.)

అంధ్రానుగారి తంతి

“దక్షిణఆఫ్రికా యూనియనులో పుట్టి పెరిగి పెద్దవాం దైన భారతీయులను ఇండియా దొరకనమువారు స్వీకరింపబడుట సంసిద్ధులై యున్నారోలేదో అధికారాధిక్య తెలిసిందా!” అని రెవరెండు కైడరుగా రడిగిన ప్రశ్నకు అంధ్రానుగారు డెయిలీ మెయిలుకు ప్రత్యేకముగా తంతివార్తనంపిరి. హైందవసమస్యను పరిష్కరించుట కిచ్చుటివారు చూపెడి సామాన్య మాధ్యమ (అనగా భారతీయులను నిర్బంధముగా భారతదేశమునకు పంపివేయుట) దీనివలన గోచరించుచున్నదనియు, ఈ పద్ధతియందు గలదుర్బుద్ధియును క్రూరత్వమును భారతీయుల నొక్కటిగా చేయుచున్నవని అంధ్రానుగారు చెప్పుచున్నారు. (ప్రెస్.)

కలకత్తా హోటల్ ఫిఫ్త జస్టిసు సర్ లాస్సలు సాం డర్ననుగారు పింఛను పుచ్చుకొనే వారి స్థానమున బెంగాలు హోటల్లో జడ్జిగనున్న సర్ భాకరాంకినుగారు నియమింపబడుదురని ఫిబ్రవరి 6 లాజర్నలు ప్రకటించుచున్నది. వీరు సుప్రసిద్ధమైన అమృతేంద్ర విచారణ సంఘమున జ్యూడిషుల మెంబరుగ నుండిరి.



సీమా కూలీకేసు అప్పీలులో సందర్భమున దాఖలుచేయబడిన డియిలండరఖాస్తు విచారణ 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వ ఆఫీసరు పీయర్స్ కు తుపాకి డెబ్బు తగిలి కలకత్తా జైసరలు ఆస్పత్రిలో చేర్చబడినది. ప్రమాదవశమైన డెబ్బుతగిలెను. గుండు బుజమునుండి తీయబడినది. కొంచెము నయముగానే యున్నది.

మోటారును ఆతి వడిగానడిపి అనిల్ ముఖర్జీని గాయపరచినందుకు కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు డ్రైవరుకు 5 నెలలు శిక్ష విధించి 6 నెలలవరకు లైసెన్సును లాగివేసెను.

స్వతంత్రతమువారు "బెంగాలీ" "నూన్" పత్రికలలో సంబంధ మేర్పరచుకొనిరి. చక్రవర్తిగారు సంపాదకులుగా నుండునని తెలియచున్నది.

బర్మాదినపత్రికయిన పునామాకు ప్రకాశకడగు తిమ్మపైస పోలీసు కమిషనరు మాననవృత్తువా తెచ్చెను. మేజిస్ట్రేటు ఆశ్రయకొరకు డియిలు వారంటు నొసగి కేసు మార్చి 5 తేదీకి వాయిదావేసెను.

రంగూనులో తున్ బ్లాయను పోలీసు సబ్ డివిజన్ కు ఫీ చెండిగడియారము సంబంధమున మేజిస్ట్రేటు నమ్మకద్రోహ సేరమాలోపించెను.

హైదరాబాదులో రోజుకు రోజు స్టేషన్ యొక్క పనులు చేయబడుచున్నది. సెకిండిరాబాదుకుగూడ ప్రాకుచున్నది. పాతకాలలు మూసివేయబడినవి.

ఏలూరు తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘ ఆరవ మహాజనసభ

ఏలూరు తాలూకాలోని అధ్యక్షులగు మ. రా. రా. బండా వియ్యన్న పంతులుగారికి అభినందనపత్ర మొసగుటకు గాను సదరు సభ గుండుకొలను గ్రామములో 6-3-26 తేదీని జరుపబడును.

పెదపాడు. { భా. ధర్మరాజు, కార్యదర్శి.

భారత శాసనసభ

నేటి సమావేశము

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు బడ్జెటు చర్చ
యందుపాల్గొన కుండుటకు

నిర్ణయించుట

(ప్రత్యేకతరీ)

భిల్ల, మార్చి 4:—నేడు భారత శాసనసభ సమావేశమై సభ్యులు రాజకీయవిషయము తెలుల పరిణమియనో యని ఆతురమును, చవియు హెచ్చుగ నుండెను. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు కాన్పురు సభ్యులను నాచరణలో బెట్టుట కుత్సాపాముతో నున్నారు. వారు శాసనసభలలో సుక్కిరి టిక్కిరి యాడకుండ నున్నందువలన దీనిని విడిచి దేశములో బెటబడి వచ్చే యెన్నికల సంబంధమును జరిపెదనని అనుకొనుచున్నారు. మరవిద్యేమము బెట్టున్నను అన్ని రాష్ట్రములలో వారే అధిక సంఖ్యాకులు గెల్పెదనని స్వరాజ్యపక్షమువారికి నమ్మకము గలదు.

నేడును శత్రువుగూడ బడ్జెటు సాధారణచర్చలో స్వరాజ్యపక్షసభ్యులెవరును పాల్గొనగూడని స్వరాజ్యపక్షమువారు రుత్తురువు గానించినని తెలియచున్నది.

ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వ నాయకులు యేమైన ప్రకటనము గావించెదరేమో యని ప్రేక్షకసభములు నేడు చాలవరకు నిండిపోయెను. స్త్రీల స్థానములందు సరోజినీ దేవియు, మోతీలాలు సతీయు గూర్వొనియుండిరి.

సభాకార్యక్రమ ప్రారంభమున మిలిటరీ బ్యాండు బర్మాను గాయను, ఆర్థికశాఖకు రాఘవేంద్రరావుగారును ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన సభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గొనిరి.

ఇండియా బడ్జెటు

"డెయిలీ గెజెటు"

కరాచీ, మార్చి 3:—బడ్జెటుపై వ్యాఖ్యానము చేయుచు హిందూదేశముయొక్క కరాచీ ఆర్థిక సమస్యలకు క్రిందటి సంవత్సరము కడనేర్చుతో సమస్యను చేసినందులకును 1926-27 బడ్జెటును జాగ్రత్తగా బుద్ధికావ్యముతో తయారుజేసినందులకును, తుదకు పెచ్చుపెరుగుచున్న మిలిటరీ ఖర్చులకొరకై ఎక్కువ పన్నులను విధింపఁబడినవిని 1919-1922 సంవత్సరములలో గాక యిప్పుడు ఆర్థికసభ్యుడుగా నుండుట తటస్థించినందులకును డా. బాసిట్ బ్లా కట్టుగారి నభినందించుచున్నది. శీత వాతావరణముల సరిగా నున్న పక్షమందు ఈపన్నుల పరిమితి కొంతవరకు తగ్గవరకు పన్నులు కొన్ని సంవత్సరములవర కిట్లే ఎచ్చుచుండవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

మంచిపనితరము! సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయినమజూరి!



వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కాసులపేర్లు, తద్వ్యాసములు, నాగవత్తులు, పుంగరములు వగైరా నగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వండిసామానులు, కుంకుమభరితే మొదలు నీర్లుపోసుకొనే పెద్దఆంధ్రాలువరకు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనబట్టి అందముగాను కుద్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

యిదిగాక జర్మనీకిల్యరు, పిత్తరీ కప్పులు, సాసర్లు, పూసాగిన్నెలు వగైరాలు విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపబడు యంత్రములచే తయారు చేయబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్మన్

తంజిలిం. } పోప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, "సత్యవర్మన్" } నెం. 2/19 కోపు చెంకటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రేమ అత్తరు

కొత్తగా జర్మనీపారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర శేషక సమయములందు వాడుటకు యంతమంచి నవీన ఆత్మరు ఇదివర కెప్పుడు

అత్తరు వెడలును, బుడ్డిని నిలుపుగానుంచిన బయటికిరావడము ఆరను. పరిష్కారమై ఒకబుడ్డికి అర్ధరయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు. తిరువాత మీరు మీన్నే పాతులును డబ్బులకు సంతోషముతో ఆర్జయిస్తురు. బుడ్డి 1.3 ధరు 1.4.0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకం.



ఉండి యుండ లేదు. పై భాగమునం దున్న మొర మాత్రమే తీసినచే మంచి కువాసన గల

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

బడ్జెటు చర్చ

స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల మానవత్వము

జిల్లి 4 వ తేది.

కొంత సేవటివరకు సభ్యులెవరును మాటలాడుటకు లేవలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు పూర్తిగా మానముదాల్చిరి. స్వతంత్రపక్ష సభ్యులలో చాలమంది సభకు హాజరుగాలేదు. వెలుపల సభజేయుచుండిరి. ముగ్గురు నలుగురు ఇతరసభ్యులుమాత్రము కొలదిగ ముచ్చటించిరి. వారిలో క్రాఫర్డు, హడు సనుగార్లు కలరు.

జైనరలు బడ్జెటుపై చర్చ భగ్నమగుట స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వమువారికిని సంతృప్తికరముగనున్నది. సోమవారమునాడు రెండుపక్షములవారు కలసి ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండును నిరాకరించుటకు అంగీకరించిరి. సంస్కరణములు అభివృద్ధిచేయు ప్రజాప్రతినిధులు గావించిన కోరికను ప్రభుత్వమువారు తిరస్కరించి సందలి తమ అసమ్మతమును ప్రకటించెదరు. ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలుగ్రాంటు నిరాకరింపబడిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను వదలిపోయెదరు.

(స్వకీయవిశేషి)

వార్త సాయంకాలము 5 గంటలకు చేరెను.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-2-6
సర్వేశ్వర శతకము	0-3-0
దేవకీనందన శతకము	0-3-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-2-0
నారాయణ శతకము	0-3-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-3-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిప్లో	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్లనరీ డిప్లో	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము (మొదటి ఆయిదు ఆంధ్రవహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినవి)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారడంబ (స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము (శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞి)	0-8-0
కవితత్వ తత్వవిచారము	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకళాశాల - విద్యాప్రవృత్తి	0-4-0
సత్యవత్సవాఖ్యానము (పద్యకావ్యము కవిత్యము)	
రామదాసు	0-10-0
శతకకవుల చరిత్ర	8-0-0
గాలపముపి నాటకము	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

వినియోగము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

చెన్నపురి



మార్చి 8

సామ్రాజ్య శాసనసభా చారిత్రమునందు మార్చి 8 వ తేది కడు ముఖ్యమయిన దని ఎంచవచ్చును. ఆదినము శాసనసభ్యుల కన్నను ప్రభుత్వమున కెక్కుడు పరితూదినము. అసహాయోద్యమత్రవతను తగ్గించి శాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించి తుదకు గౌరవప్రద మగు సహకారమునకు సయితము సమ్మతించి బహిష్కారవాదుల అసంతృప్తికి గురియై, దేహము దుర్బలముగ నుండి మరణ మాసన్నమగునని గ్రహించిన సమయమున గూడ తనకరముల నందిచ్చి సుహృద్భావము గనుపరచిన కీర్తిశేషులగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారికోర్కెను ప్రభుత్వ మువారు మన్నింపరయిరి. బర్మెన్-హెడ్డుప్రభువు గారును కిడింగు ప్రభువుగారును ప్రతికూలప్రసంగ ముల గావించిరి. తుదకు శాసనసభవారాడిగిన మితమగు కోర్కెను గూడ ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానమును త్రోసివేచ్చిరి. ఆత్మగౌరవముగల శాసనసభ్యు లికమీద సభను విడిచివచ్చుట దప్ప వేరుమార్గము గనుపించదు. స్వతంత్ర పక్షమువారిమారు స్వరాజ్యపక్షమువారితో చేతులగలప రని విదిత మగుచున్నది. దేశమునందత్యంత సందిగ్ధసమయ మరుదొంచినపుడు వీరు తమధర్మమును విడనాడు చున్నారు. బ్లాక్లెబుగారు వైచిత్ర పాచిక పారినదని తలంప వచ్చును. బడ్జెటును నిరాకరించుచో కాటక్ ఎక్సైజుడ్యూటీ రద్దుజేయబడ దని బ్లాక్లెబు గారి ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

కాని యిందుమూలమున నెవరును భయపడ నక్కర లేదు. ప్రభుత్వము వారు తమ కవనరమని తోచిన గ్రాంటుల నన్నిటిని పునరుద్ధ రించుచున్నపుడు ఎక్సైజు డ్యూటీని మాత్ర మేల పునరుద్ధరింపరాదు? శాసనసభ్యులను శిక్షించు నిమిత్తము, తమ యధికారమును వినియోగింప మని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచో, ప్రజలు సత్యము గ్రహింప వీలగును. సర్టిఫికేట్లు ప్రయో గమున కొకదారి డొంగలేదనియు, ప్రజాభ్యుదయ మవనరమయినపుడు దానిని వినియోగింపరనియు తేలును. అందుచే స్వపరిపాలనా సంపాదనము నిమి త్తము, ఇట్టి స్వల్పవిషయములను పాటించుట, స్వతంత్రపక్షమువారికి పాడిగాదు. ప్రభుత్వ నిర్వాహకసభకు సంబంధించిన గ్రాంటునయినను వీరు నిరాకరించెదరను నమ్మకము లేకున్నది. రాయల్ కమిషనును నియమింపలేదు గావున, బడ్జెటు చర్చలో వీరు అసలే పాల్గొనకపోవచ్చు నని, గుర్తాహింపబడుచున్నది. బడ్జెటు చర్చలో స్వతంత్రపక్షమువారు పాల్గొననిచో, స్వరాజ్య

పక్షమువారు రసలే పాల్గొనరు. అట్టిచరి, ప్రభుత్వ మువారే బడ్జెటుబాధ్యత నంతను వహింపవలసి వచ్చును. స్వతంత్రపక్షమువారు రెటుల ప్రవర్తిం చెదరో నేటిదినము నిర్ణయింపబడునట. జిన్నా గారు శాసనసభలో తమ యభిప్రాయమును తెలి పెదరట. ఇప్పటికయినను వీరు తమ పట్టుదలను వదలి, స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రోద్బల మొసగ నిశ్చయించుట మంచిది. అభిప్రాయ భేదములను తాత్కాలికముగ వెనుకకు బెట్టుట న్యాయము. కానిచో, స్వతంత్రపక్షమువారు దేశక్షేమము విడ నాడినవా రగుదురు.

ప్రభుత్వమువారు అనుకూలముగజవా బాన గకుండుటచే, మార్చి 8 వ తేదీన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు శాసనసభను విడనాడెదరని తెలియుచున్నది. ఆరోజున బడ్జెటుడిమాండులచర్చ ప్రారంభమగును. శాసనసభను విడు వకముందు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తమ చర్యకు గలకారణములను వివరించెదరు. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, ప్రస్తుత శాసనసభలో నిలిచి పనిజేయుటకు వీలు లేదని, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి చెలువవలయును. అవసరమగుచో, ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించుటకు స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లొకరోజు హాజరయ్యెదరు. ఇది స్వతంత్రపక్షసభ్యుల దృక్పథముపై నాధారపడియుండును. దక్షిణాఫ్రికాప్రశ్న పక్షపక్ష గాదు గావునను, అక్కడి ప్రభుత్వము వారే పుస్తత దుస్థితికి బాధ్యులగుటచేతను దక్షిణాఫ్రికాభారతీయ ప్రశ్ననుగూర్చి జరిగెడిచర్చలో మాత్రము స్వరాజ్యపక్షమువారు పాల్గొందురని తెలియుచున్నది. డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారికి వారటుల వాగ్దానమొసర్చిరి. మొత్తముమీద స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలో బనిచేయుటకు, 8 వ తేది కడపటి దినమని చెప్పవచ్చును. 6 వ తేదీన గూడెది అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో భావికర్తవ్యము నిర్ణయింపబడును.

మద్రాసుమొయిలు పత్రికా విలేఖకుడు పంపిన వృత్తాంతము నిజమగుచో, స్వరాజ్యపక్షము వారిక మీద “విచ్చికసహకార నిరాకరణ” పద్ధతి నవలం బింపవలయునని గాంధీమహాత్ముడు సలహానిచ్చె నట. క్రొత్తపదములను సృజించుటలో మహాత్ముడు ధీటుయని యీవిలేఖకుడు అభిప్రాయించుచున్నాడు. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో విచ్చికసహాయ నిరాకరణమే కర్తవ్యమని ఎల్లరును గ్రహింపవలయును. రిస్కానులేనిది, రిస్కానులేని సహకార మనుపదమున కర్థముండదు. భారతీయులు అసహాయకార్యక్రమ మును నిర్వహింపలేని స్థితిలో నున్నసంగతినిజమే. శాసనోల్లంఘనము సేసమయమున తలపెట్టుటకు వీలులేదను సంగతియు నిజమే. ప్రజలశక్తి హీనత సంగీకరింపక తప్పదు. కాని, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనిది, వారు బుద్ధిపూర్వముగ సహాయము నలుపరని ఎంచవచ్చును. ప్రజలసద్భావమును చూర గొనుట ముఖ్యమని ప్రభుత్వమువారు పరిగణించుచో, ఇప్పటికయినను కాంగ్రెసు తీర్మానము సంగీకరించుట శ్రేయస్కరము. ఇటుల గావింపనియెడల ప్రజలకన్న ప్రభుత్వమునకే ఎక్కుడు నష్టదాయకము. స్వపరిపాలనాభిలాషులగు ప్రజలకు నేడు గాకున్న రేపయినను స్వపరిపాలనము లభింపక

తీరదు. ఏదేకమునందును స్వాతంత్ర్యాశయమును నిరోధించు ప్రయత్నములు విజయము గాంచలేదు. నిరోధించుకొలదియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాష యతి శయము జూపుచునేయుండును.

అందుచే నిర్బంధముల గాంచి ప్రజలు జంక బోరు. ప్రజలలో ముఖ్యముగు లోపము, ఐకమత్య విహీనత దప్ప వేరుగాదు. తమలో తమ కెన్ని విభేదము లున్నను దేశస్వాతంత్ర్యరక్షణ నిమిత్తము వాని నన్నిటిని వెనుకబెట్టి చేతులగలుపు నేర్పు వారి కింకను అలవడలేదు. కాని, అపజయ ములు గలుగుకొలదియు, వారలు గుణపాఠమును నేర్చుకొనుట నిశ్చయము. అనుభవములు సత్య మును తేటపరచుట నిస్సందేహము. ప్రస్తుతపరి స్థితు లాశాభంగకరముగ నున్నను, నిరాశకు తావులేదు. ప్రతి భారతీయుని హృదయమునందు స్వరాజ్యవాంఛ మొలకెత్తియున్నది. ప్రజోధము బాగుగ గలిగినది. నిర్మాణసాధన మూలమున కార్యదీక్ష బలపడుకొలదియు ప్రజాశక్తి విజృంభిం పక మానదు. స్వశక్తిపై నాధారపడవలయు నని కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభ హెచ్చరించినది. స్వశక్తి ఐకమత్యమును పెంపొందింపగలదు. స్వరాజ్యమును చేరువకుదేగలదు. మార్చి 8 వ తేదీతో కాంగ్రెసుపక్షకర్తవ్యము ముగిసిన దని భావింపక, అప్పటినుండియు ప్రజలపై ప్రచండబాధ్యత ఏర్పడు నని గ్రహింపవలయును. ఆ రోజునుండియు, ఒక వంక శాసనసభలను కాంగ్రెసు పక్షమువారితో నింపుటకు ప్రయత్నించుచు, వేరొకవంక దేశము నందు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింప సమ కట్టవలయును. ప్రతి గ్రామమును స్వపరిపాలనా నిలయముగ జేయబూనవలయును. తగు సంసిద్ధత బాటిన పిమ్మట, ప్రజలకోర్కె లింకను నిరాకరింప బడునేని అంత్యచర్య యగు శాసనోల్లంఘనము నవలంబింపవలసి వచ్చును.

కాని ఇంతదూరము దేశము పోవునరకు ప్రభుత్వమువారు వేచియుండుట పాడియా? సులభ ముగ పరిష్కరింపదగిన సమస్యను పరిష్కరింపక నిలుపుట శ్రేయస్కరమా? కాలము గడచుకొల దియు తాము పొరబడితిమని అధికారులు విచారించవలసివచ్చును. ప్రజలెల్ల కాలమును నిస్సహాయులుగ నుండురని తలంచుట భావ్యముగాదు. భారతీయులు సయితము తలయెత్తు సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. అజ్ఞానజన్య మగు భేదభావ ములు చిరకాలము నిలువబోవు. స్వరాజ్యసంపాదనోత్సాహము బలపడుకొలదియు సంయోగా వశ్యకతను ప్రజలు తప్పక గ్రహింతురు. దానిని గ్రహించినపిమ్మట ప్రజ లెట్టికార్యమునకు బూని నగు సఫలము గాకమానదు. ఏప్రిలుమాసము నందు నూతనరాజప్రతినిధి యగు ఇర్విను ప్రభువు గారు పరిపాలనబాధ్యతను వహింతురు. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారుదుర్మక్తులై, రాండుటేలిలు సమావేశమును సమకూర్చుచో ఇర్విను ప్రభువుగారి పరిపాలనము నకు శుభారంభ మేర్పడును. ఇండిపెండెంటు లేబరు సంఘమువారు రాజకీయ నిర్బంధితులను వెంటనే విడుదల జేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారిని కోరు చున్నారు. ఇక్కార్యము వెంటనే జరుగునిచో సఖ్యము కుదురుట యసంభవ మని వీరు చెలుపు

చున్నారు. లే బరు పక్ష రాయబారులుగూడ బర్మేశాహ్వాన ప్రభువుగారిని సందర్శించి యీ విషయమై ముచ్చటించిరి.

లేబరు పక్షమువారు చూపిన సద్భావమునకు వారిని అభినందింపవచ్చును. బర్మేశాహ్వాన ప్రభువు గారిని జవాబిచ్చి దెలియదు. కాని లేబరు పక్షమువారింతట నూరుకొనచో, వారి పలుకులును తీర్మానములును వట్టి యారాటములకింద పరిణమించును. ప్రాతఃచరిత్రను త్రవ్వటకు మా కిష్టములేకున్నను, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్మాణమునకు లేబరుప్రభుత్వమే కారణ మని గ్రహించుట యవసరము. తాము లేబరు ప్రభుత్వమువారి యడుగుజాడలనే నడుచుచున్నామని కన్నర్యేటిపు మంత్రులు చెలుపుచున్నారు. తా మొనర్చిన కార్యము తప్పని లేబరుపక్షమువారు మనఃస్ఫూర్తిగ నెంచుచో, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారిని బలవంతపెట్టుటకు ఫలప్రదమగు చర్యల గైకొనవలయును. లేబరు మంత్రుగనుండిన ఆలివియరు ప్రభువుగారు, అట్లహాసముగ తీర్మానములను ప్రతిపాదించెదరు. కాని, తుదకు జారిపోయి ప్రభుత్వసమాధానముతో సంతృప్తి జెందుచుందురు. ఇతర లేబరుసభ్యులు జూడ వీరిమార్గమునే యవలంబించుచో, భారతీయుల కెట్టిమే లొనర్పజాలరు. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, కన్నర్యేటిపు పక్షమయినను, లిబరలు లేబరుపక్షములయినను ఒక్కవిధముననే ప్రవర్తించెదరనునమృతము ప్రజలకు మరింత బలపడగలదు. ఇంగ్లండు తనబాధ్యత నీనమయమున ఎటుల నిర్వహించునో, దానిపై భావిపరిణామ మాధారపడి యుండును. వ్యవహార మెటుల నడచునో త్వరలో తెలియగలదు. అది ఎటులున్నను మార్చి 8 వ తేదిన స్వరాజ్యపక్షసభ్యులన్ని శాసనసభలనుండియు వెలుపలకు రావలసివచ్చును. ఈతరున నిర్ణయము గావింపవలయు నని అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభవారిని కోరుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు నిశ్చయించిరి. వీరి నిశ్చయమును 6 వ తేదిన జరిగెడి కాంగ్రెసు కమిటీవారింగిరించెదరని నమ్మకము. 8 వ తేదిన స్టేటు కౌన్సిలు సభయు సామ్రాజ్యశాసనసభయు జరుగును గాన ఆదినమున సభ్యులు బైటికివెత్తురు. రాష్ట్రీయసభలు గూడ ఆనాడు జరుగుచో స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు విడువవలయును. ఆదినమున సభలుజరుగనిచో పిమ్మటజరిగెడి సభలోనుండి లేచి రావలయునని తీర్మానింపబడినది. మద్రాసు శాసనసభ నేడు ప్రారంభమై 7 వ తేదిన ముగియును. 8 వ తేదిన సభ జరుగదుగాన పిమ్మట జరిగెడిసభలోగాని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు తమ అసమ్మతిని చెలుపుట కవకాశముండదు. స్వతంత్ర పక్షసభ్యులుగూడ బడ్జెటు చర్చలో పాల్గొనకుండుటకు నిశ్చయించుచో ప్రభుత్వసభ్యులు నామినేషను సభ్యులసహాయముతో మాత్రము బడ్జెటును కొనసాగింపవలసివచ్చును. హిందూదేశ చారిత్రమునందు నందిగ సమయమరుదెంచినది. 8 వ తేదిన స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము పట్లగల అసంతృప్తిని వెల్లడిజేసి స్వరాజ్యము తప్ప తక్కుంగలవరములతో బనిలే దని ప్రపంచమునకు తెలుపగలరు. ఆ దినమునుండియు ప్రజలు అకుంతితదీక్షతో స్వరాజ్య సంపాదనము నిమిత్తమై యావచ్చుకొని

ధారణోయవలయును. భారతీయుల కోర్కెలు నఫలమగునట్లుల పరమేశ్వరు డాశీర్వదించుగాక!

వైవాక్యము లచ్చుపడిన పిమ్మట, స్వరాజ్య పక్షసభ్యులు 8 వ తేదీకి పిమ్మట శాసనసభల కసలే దిరిగిరారనియు, నెవరూగారు స్క్రీనుకమిటీ సభ్యత్వమునకును, పటేలుగారు శాసనసభాధ్యక్ష పదవికిని రాజీనామా నిచ్చెదరనియు దెలిసినది.

శాసనసభ : దేశభాషలు

శాసనసభలలో దేశభాషలను వాడవలసిన యవసరమును పలుమారు తెలిపియుంటిమి. బర్మా శాసనసభలో, సభ్యులు మాత్రమేగాక హాం మెంబరును, విద్యాశాఖామంత్రియు బర్మీసుభాషలో ముచ్చటించినట్లు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇతర దేశములలో, మాతృభాషలో మాటలాడుట గొప్పయని ఎవరును ఎంచబోరు. తంతివార్తలలో నీవిషయమును ప్రత్యేకముగ పేర్కొనరు. కాని హిందూదేశస్థి బట్టియిట్టి సామాన్యవిషయమును అసాధారణ మని భావింపవలసివచ్చును. దేశభాషలలో మాటలాడుట గౌరవమని ఎంచువారరుదు. శాసన సభ ల లో వాడుట మరింత గౌరవలోపము. శాసనసభ్యులొక వేళ పారబాటున ప్రసంగించినను అధికారసభ్యులందు కసలే పూనరు. ఇట్టి సందర్భములలో బర్మాలో శాసనసభ్యులును అధికారులునుగూడ దేశభాషను గౌరవించుట ఇతర రాష్ట్రములవారికి మార్గదర్శకముగ నుండగలదు. దేశభాషలో ముచ్చటించుటకు శాసనసభ్యులు పట్టుదల జూపుచో వారి ఉపన్యాసములను రిపోర్టుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు జేయక మానరు. లేనియెడల నిజసందర్భములను ప్రజలు గ్రహించుటెట్లు? పరిపాలన మెటుల జరుగుచున్నదో తమ ప్రతినిధులెటుల పనిజేయుచున్నారో కనుగొనుటకు ప్రజలకు సంపూర్ణావకాశ మొనగనంతవరకు ప్రజాప్రాతినిధ్యము వట్టిబూటక మగును. ఆంగ్లభాషా ప్రవీణులయినను శాసనసభ్యులు ప్రజాశ్రేయము నిమిత్తము దేశభాషలలోనే విధిగ ముచ్చటించుచో సత్వరప్రబోధము గలుగు ననుటకు సందియము లేదు. విదేశభాషలో ప్రతినిధులు ముచ్చటించునంతవరకు భాషాప్రయుక్త విభాగావశ్యకత గోచరింపజాలదు. ఆంగ్లభాషతోనే అన్ని పనులును నెరవేరుచుండ ప్రత్యేకాంగ్ల రాష్ట్రమేలనని తలచువారుందురు. విద్యాధికులు ఆంగ్లభాషా వ్యామోహమునుండి ఎంతత్వరలో తప్పించుకొనిన సంతమేలు.

యూరపియను విద్య

విశ్వాశాఖ సంతను మంత్రుల పరము జేసి, యూరపియను విద్యను మాత్రము మినహాయింపుచుట బట్టి, మంత్రులయందు ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము లేదని తోచును. బొంబాయి శాసనసభలో నీవిషయమై అసమ్మతి జూపబడినది. ఇందుకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరింపవలయునని నారిమనుగారు ప్రతిపాదించిరి. వీరి తీర్మాన మోడిపోయెను. కాని, వీరు నూచించిన ఆక్షేపణ మాత్రము చాల ముఖ్యమయినది. ప్రభుత్వసభ్యుడు దెలిపిన హేతువు నిస్సారమయినది. ఇట్టి చిన్న

విషయముల జూచుటకు మంత్రులారికి తీరిక యుండదని, హాంమెంబరుగారు జవాబిచ్చిరి. మిగిలిన విషయముల నన్నిటిని విచారించుటకు సావకాశముండగ, ఈయొక్క విషయమునకును తీరికయుండదనుట భ్రమతప్పవేరుకాదు. యూరపియనుల జేమమును భారతీయమంత్రులు కాపాడజాలరనుచో, ఇకవారిని నమ్ముటకే వీలుండదు. సంస్కరణముల స్వభావమును గ్రహించుట కీ సందర్భమొంతయు చాలియుండును.

కలకత్తా కార్పరేషను: దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను నివారించువరకు, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారికి ఇండియాలో పారస్వపుహక్కులనొనగగూడదని, కలకత్తా కార్పరేషనువారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమునందు విరుద్ధమేమియు కనుపించదు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా వీడించుచున్నపుడు, హిందూదేశము ప్రతిక్రియలకు గడంగుట నహజము. ఇట్టి తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువా రామోదించజాలమని తెలుపుట భావ్యముగ దోషదు. ఒక నంక దక్షిణాఫ్రికాను ప్రోద్బలపరుపజాలకబోగ వేరొక నంక చేతనున్న సాధనముల నయినను అవలంబింపక బోవుట గౌరవము గానేరదు.

జాతీయమితి భావిపరిస్థితులు

సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించువిషయము

రుగ్వీ, మార్చి 2:—జాతీయమితిలో సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటకు గూర్చి వాదోపవాదములు జరిగెను. పూర్తిగ చర్చించి ప్రత్యక్షముగ ఇందులో శోక్యమున్న వారి హక్కులను గూర్చి ఆమూల్యగ్రముగ ఆలోచించిరి. జీనీవాకు బోవు వేర్వేరు ప్రతినిధులు కొంతస్వేచ్ఛగ ఒకరితోనొకరుఆలోచించి సలహా చేయుటకు అవకాశమున్న అక్కడ జరుగు చర్చలపలన ఒకదారి ఏర్పడును. కాని ఎవరి యభిప్రాయములను వారు కలిగియుండవచ్చును.

బ్రిటిషు ప్రజలు జాతీయమితి తుదకెట్లు పరిణమించునో యని ఆకురతను జూపుచున్నారు. మరియు లోకర్నోలో అనుకొన్న ఆశలను, ఆణగ్రాంక, కాదనుచున్నారు. ఈ యుద్దేశ్యమును మనసులో నుంచుకొనియే చాంబర్లెనుగారు పార్లమెంటు జాతీయమితి సంఘముతో నిన్నటిదినము ఎట్లు జేసినవాగండునని అనేకముగ ఆలోచనలు స్ఫురించుచున్నవని.

రేపు కామన్సుసభలో ప్రధానామాత్యుడే విషయమై ప్రకటించనుండుటచే దానికై ఎదురుచూచు చున్నారందరును ఈలోపుగ.

దీనిమీద చర్చజరుగునది లేనదీ ప్రధానామాత్యుడు జేయు ప్రకటనమునుబట్టి తెలుసు.

బొంబాయి 'బ్యాంక్' గొడవ

(ఆంధ్రవత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ మార్చి 2:—బ్యాంక్ గొడవను కామన్సుసభలో పకలత్వాగారు నూతనరూపమును దాల్చునట్లు జేసిరి. బొంబాయినగరాభివృద్ధి—రిక్లమేషన్ స్క్రీము—స్వాయత్తశాఖ గనుక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారే ఈవిధానమును జయప్రదముగ జరుపుటకు ఆర్థికబాధ్యత నంతను వహించుటచే బొంబాయి ప్రజలకు గలిగిన నష్టమును పూర్తిజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారి నడుగ పంపిండ్లుగ నున్నారాయని సకల త్వలాగా రడుగలేదని వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

కలకత్తా మెట్రికులేషను పరీక్షకు యీసంవత్సరము 16411 మంది దరఖాస్తుచేసి 14 వేలు దాదాపుమాత్రము పరీక్షకు రుహనిరిచ్చి

చెన్న పురి శాసనసభ

1926-27 సం॥ ఆయవ్యయ

పట్టికపై సభ్యుల ప్రసంగములు

అసంతృప్తి-ఆశాభంగము

మంత్రులపరిపాలనపై తీవ్రవిమర్శన

నేటి ఉదయము సమావేశమైన చెన్న పురి శాసనసభ యందు ప్రశ్నోత్తరాంతరము సభ్యులు ఆయవ్యయపట్టికపై ప్రసంగములు గావించిరి. సభవారు ఫలాహారములకై తమవరకును మాటలాడినవారిలో ప్రతిపాల పక్షమువారే అధిక సంఖ్యాకులు. దాదాపు సభ్యులెల్లరును ఆయవ్యయపట్టికయందలి ఏర్పాటులు మిగుల ఆశాభంగకరముగ నున్నవనిరి. ప్రజాయత్త శాఖలందలి పరిపాలనయం దనేకలోపములు చూపెట్టి పరిపాలనయందల అసంతృప్తి గవ్వరచిరి. పోలీసు పరిపాలన విషయమై డిల్లీ బిల్ కృష్ణన్ నాయకుగారు మాట్లాడుచు పుదుచ్చేరియందు ఒకానొక శాసనసభ్యునికి జరిగిన యభిమానమును వివరించిరి. సభ కరుణించిన సభ్యుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. మంత్రి వర్గము, ప్రతిపాలపక్షముందుగూడ చాలమంది సభ్యులు హాజరుగ లేరు.

అసంతృప్తికరము-ఆశాభంగము

టి. ఏ. రామలింగ చెట్టిగారు:-మాట్లాడుచు నీసంవత్సరము ఆయవ్యయపట్టికయందు 75 లక్షలు లోటు గాన్పించుచున్నదనిరి. వివిధశాఖలనల్ల స ఆగాయ మెంతయో, వ్యయమెంతయో, ఎంతమొత్తము మిగులునో దేనినిగాని తెలిపికోనుట్టకప కాశము లేదు. ఏయేశాఖల కెంతఖర్చుజేయుగలమో, మున్నగు పరిశీలన లెవ్వయూ విధముగ తెలియజాలకున్నాము. దేశమందలి వివిధ రాష్ట్రములవారును ఖర్చునకు చాలినంత ఆదాయము పచ్చుచుండుట లేదని గోలపెట్టుచుండిరి. మనరాష్ట్రమును అటులే ఎలుగెత్తి చాటసాగినది. ఇంతకు కారణ మేమన సంస్కరణముల యంతరము ప్రభుత్వమువారు గావించెడి వ్యయ మధికమైనది. కడచిన 5 సం॥ లోను 400 లక్షలు రూప్యముల వ్యయమధికముగ జేయబడినది. ఆదాయము 95 లక్షలు మాత్రమే. కావున ఈతీరున వ్యయమును నృద్ధిజేయుట ప్రభుత్వమువారికి తగినపనియేనా? ఇట్లు వితిమిరి చెప్పించుట అధికముగ జేవకరమా? ఇతరరాష్ట్రముల కంటెను మనరాష్ట్రముం దెక్కువతగ్గింపు గావించితిమిని మనవారందరూ తమతామే ప్రస్తుతించుకొనుచుండిరి. కాని తగ్గింపు గావించిన పిదపనే 400 లక్షల అధికవ్యయ మొనర్చుట ఎట్టివిధము? గత రెన్సెల్లలో అనేక విధముల నూతనముగ పనులభారము వృద్ధియైనది. అబ్బాసీ శాఖయందు, పన్నులు నృద్ధిజేయబడినవి. కోర్టుశిక్ష, స్థాంతులయొక్కధరలు అతుపాతులేక పెరిగినవి. అటవీశాఖ యందేయో లాభములగడితుమని ప్రభుత్వమువారుపలుకుచుండిరి కాని ఒక కాసైనను లాభముపచ్చినటులేదు. విద్యాశాఖయందు లాభముదీయుట యోగ్యముగాదు. విద్యార్థులవేతనములు మున్నగువానిని తగ్గింపవలెను. కడపపూర్వముం దెడిటితిగ నైననుత్తరం పవలించిన సాధ్యమైసంతృప్తిరహిత నట్లు జేయవలెను. అబ్బాసీ యందు సంపూర్ణ నిషేధమునకై ఎట్టిప్రయత్నములు గావించబడియుండలేదు. గుడ్డిలో మెల్లయనునట్లు 20సం॥లకై సంపూర్ణ నిషేధము నామోదించుచు నొకతీర్మాన విచట ఆమోదింపబడినది. కాని అందులకై నను క్రమముగ తగ్గించుట ఆయవ్యయ పట్టికయం దెట్టిఏర్పాటులుగాని కనజాలము. నిజముగ అధిక ఘర్షణమును, అబ్బాసీశాఖ మంత్రిగారును సంపూర్ణ నిషేధమును నమ్మకగలవారైన నీపని గావించియుండవలసినది. ఎటులైనను ఆయవ్యయపట్టిక ఎవ్వరికిని ఉత్సాహము గలిగించజాలదు. ఇందలి ఏర్పాటులేమియు సంపూర్ణ పక్షముగ లేవు. మొత్తముమీద ఆయవ్యయపట్టిక మిగుల ఆశాభంగకరముగ నున్నది." అనిరి.

న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖా విభజనము

డిల్లీ యమ్. కృష్ణన్ నాయకుగారు మాట్లాడుచు న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖలను ప్రత్యేకించుటను గూర్చి ప్రభుత్వమున మాటాడిరి. ఈసమస్య నేటిదిగాదు. ఎన్నియోసంవత్సరములనుండి వచ్చుచున్నది. 1889 లోను అంతకు పూర్వమును అనేక విశోషియనాధికారులే దీనిని సూచించియుండిరి. 1917 లోను సర్. ఆల్బర్ట్ రహిమగారును న్యాయ కార్యనిర్వాహక శాఖావిభజననుగూర్చి వాదించియుండిరి. ఇట్లు రెంటిని ప్ర

త్యేకించుటవలన అధికవ్యయమేమియు గలుగజోదని డిల్లీ రమేశచంద్ర దత్తుగారే తెలిపియుండిరి. కాని ఇంతవరకీ ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించినదేమి? చెన్న పురి ప్రభుత్వమువారికిని, భారత ప్రభుత్వమువారికిని ఈవిషయమైకత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవని లామెంబరుగా రనేక పర్యాయములు చెప్పియుండిరి. ఇటీవల కామన్న సభ్యులందును ఈవిషయమై ఒకప్రశ్నజేయబడినది. కాని ఇంతవరకేట్టిప్రయత్నమును జరిపియుండలేదు. ఇక నెవ్వడు జరుగగలదో గూడ తెలియదు. ఈసభయం దిరుపక్షములవారును ఈవిషయమై ఏకీభవించి పలుమారులు అభిప్రాయముల చెలిపియుంటిమి. కావున దీని యన్నిటిని గమనించి లామెంబరుగారు త్వరలో తమవృత్తిని ఈవిషయముపై బరపి తగినచర్య తై కొందురని నమ్మెదను.

పోలీసు పరిపాలన - శాసనసభ్యుని నవమానించుట

నిన్న మొన్నటివారాపత్రికయందు పుదుచ్చేరిలో ఒకానొక శాసనసభ్యునిపట్ల పుదుచ్చేరి పోలీసువారు చూపిన యభిమానకరమున ప్రవర్తనవిషయమై వినియుంటిమి. ఆశాసనసభ్యుడు అరవిందభూషణగారిని జూడబోయే నేగాని నిజముగ అప్పుడు వారిని జూడనైనలేదు. కాని వారియొక్కమునుదాటి ఈవలసరాగనే పోలీసువారాతని వెంటనరిగి, స్వేదనకు గొంపోయి, వారితండ్రిజేరును, తల్లిజేరును, అంతకంటెను అశ్రుర్య మేమన భార్యజేరును గూడ జేష్ట నిర్బంధించిరట, భార్యజేరు జేష్ట నందువలన వారికి గలగనన్న లాభ మేమియో తెలియదు (నవ్య ఇంతమాత్రమేగాదు. బొటనవేలి ముద్రను ఒకజేటు మాత్రమే గాక రెండుజేటులయందలి పదివేళ్ల ముద్రలను తీయుచిరట.

అన్యక్షులు:-ఈపని గావించినది బ్రిటిషుపోలీసు శాఖ వారా?

క్రిష్ణన్ నాయకుగారు:-బ్రిటిషు ప్రభుత్వ పోలీసుశాఖ వారి ఆమోద, సహకారములపైనే నీపని జరుపబడినది. లేనిచో ఇట్లు ప్రతివారిని వెంటాడుటకు పుదుచ్చేరి పోలీసువారి కెట్టి యవసరమును లేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి పనికొరకైగానే ఇట్లు యొనర్చబడియుండవలెను. అందును అరవింద భూషణగారిపుడు రాజకీయ ప్రవాసిగాదు.

లామెంబరుగారు:-చెన్న పురి ప్రభుత్వపోలీసు శాఖ వారి యామోదముతో నీపని జరిగెనని అంగీకరింపజాలను.

డిల్లీ నాయకుగారు:-అటులైన, పోలీసు శాఖాధికారిగాని, చెన్న పురి ప్రభుత్వము వారిగాని తెలియకయే ఈ పని జరిగెనని నమ్మవలసినది గల మొంబరుగారుగోరెదరా? చెన్న పురి పోలీసు శాఖగాని లేక భారతప్రభుత్వమువారి యొక్కగాని కొరకైనను సరించి అట్లు జరుపబడినచో పుదుచ్చేరి పోలీసువారి కెట్టి యభిమానమును లేదు. అందువలన వారికెట్టి ఉపయోగము గలుగజోదు. కాన ఇందులకు చెన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి లేక భారత ప్రభుత్వము బాధ్యతగలవై యుండవలెను. లామెంబరుగారు దీనిని వ్యవఖండింప సంసిద్ధులైనచో నే నువారికి నా పక్షమునను, శ్రేంచి ప్రభుత్వపక్షమునను తుమాపణ చేడుకుందును (నవ్య)

కాపిట్టలకు నెలకు రు 14-8-0 లను మాత్రమే యొసంగుచున్నారు. అనేకులకు పింఛనుల నొసంగుచు వీరికి పింఛను లివ్వకుండరాదు. కాన వారికిని పింఛను లొసంగగోరెదను.

నారాయణమోహన్ గారి విడుదల

యమ్. పి. నారాయణమోహన్ గారి విడుదలవిషయమై మలబారునం దనేకులు పలుకుబడి గల పెద్దవారు వారిని విడుదలగావించవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారికి మహాజరు సంభవించిరి. తాలూకా జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షులు, సభ్యులనేకు లందు సంతకములు గావించియుండిరి. వారిని వెంటనే విడుదల గావించవలసినదిగ ఈసభవారందరూ నేకగ్రీవముగ తీర్మానము గావించియుండిరి. అనేకతావుల సభలు గావించి తంత్రివార్ల నంపియుండిరి. ఇటీవల నలుగురు ఐకోపియనులును మిసన్ గారిని విడుదల గావించ వేడుచు గవర్నరుగారికి వ్రాసియుండిరి.

లామెంబరుగా రివిషయములో తమ సానుభూతిని గవ్వరతురని తలంతును.

ఇర్రిగేషను లెల్ల తీర్మానింపబడినను ఇంతవరకు చట్టము గా లేదు. ఏజేటు ఏజేటుమిది లక్షల రూప్యములు చట్టముగాక ముంజె చెప్పించుట సమంజసముగాదు. అని బగ్గిరి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

ఈసత్సరపు ఆయవ్యయపట్టిక, ఆకర్షకముగ లేకపోవుట యే గాక, వికారముగను, అతుకులబొందగను, చాల అసంతృప్తికరముగను నున్నదని నడిచిరి. ప్రభుత్వము 29 లక్షలు నిలవ

యుండుటకు బదులు 16 లక్షలు లోటు సంభవించెను. అప్పటికిని, పారిశ్రామిక శాఖయందును, విద్యాశాఖయందును అంత నాలకంటె అయిదు లక్షలు తక్కువ ఖర్చుపెట్టబడెను. ప్రభుత్వమువారింతయే త్రుమును గూడ చెప్పింపజాలక పోవుటకు కారణమేమి-వారి అశక్తతయో?

ప్రతి వత్సరమును, అనేక యువనాగ్నములను, విమర్శనములను గావించుచున్నాము. కాని కార్యమేమి? ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రాతపద్ధతులందే యశేచ్ఛగ జనుచుండిరిగాని ఏమాత్రమును తమపద్ధతుల మార్పుకొనుటలేదు. శాసనసభవారు హైకోర్టుజడ్జిల తగ్గింపవలెననియు, జేయిలు పరిపాలనను సవరింపవలెననియు ఎన్నియో తగ్గింపవలెననుచుచున్నయన్నిటినిగాని ప్రభుత్వమువారిపై నీశాసనసభవారి తీర్మానములే మాత్రమును పనిజేయుటలేదు. ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లు విషయమును గమనించిన యెడల నీవిషయము మరింత స్పష్టముగను. నాల్గయిదు వత్సరముల నుండియు, ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లును ఇనుగో ప్రవేశపెట్టెద మదిగో ప్రవేశపెట్టెదమని చెప్పదు జరుపుచుండిరి. ఈ బిల్లు నికముందైన ప్రవేశపెట్టెదరో, మానెదరో జరియదు. ఇర్రిగేషను బిల్లు నింతవరకును శాసనమొనర్చక నిలిపియుండుట ఇందుకు మరియొక నిదర్శనము. ప్రభుత్వమువారియందు, బాధ్యత యవన నడమాత్రమును గన్పింపదు. ప్రతి వత్సరము నీ చర్యయంతయు గొప్ప ప్రశాసనముగ నున్నదిగాని నిజమయినదిగనుపించుటలేదు అయ్యంగారింకను మాటలాడుచు స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థలకు తమ పక్షమువారినియమించుకొనుట యందు మంత్రియవలంబించిన విధానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి.

సి. గోపాలమోహన్ గారు

ఈసత్సరపు ఆయవ్యయపట్టిక చాలస్పష్టముగనున్నందులకు అధిక సభ్యుని అభినందించిరి. రాష్ట్రీయకృష్యముల గూర్చి మాటలాడుచు, వానిని పూర్తిగతొగింపకపోవుటవలనఅభివృద్ధి శాఖలలో ధనము చెచ్చింపజాలకపోవుచున్నారని చెలిపిరి. ఈ వత్సరము హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీమును, మెట్టూరు స్కీమును సాగించుచున్నందులకు లామెంబరును ప్రశంసించిరి. ప్రస్తుతము చాల పరిశ్రమలకు, విద్యుచ్ఛక్తి అవసరము. హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీమువలన నిట్టి పరిశ్రమలు త్వరితముగ నభివృద్ధింపందునని నమ్ముచున్నాను. ప్రజాయత్త శాఖలనుగురించి మాటలాడుచు, ఈవత్సరము శాఖల వ్యయము నూటికి ఒకటిసంతున నైనను హెచ్చింపబడలేదని నుడిచిరి. పారిశ్రామిక శాఖ వారింత వరకు జేయుచున్న పనులు ఏమాత్రము ప్రయోజకరము లగుట లేదు. ఇందువలన ప్రజలొక్క పరిశ్రమనైనను స్థాపించియుండలేదు. ప్రభుత్వ పద్ధతులు తరువిధమున ప్రాతానాకరముగ నుండకపోవుటయే యిందుకు కారణము.

హాజీ అబ్దుల్లా సామోలు

గారు ఈవత్సరము గూడ లోటు ఆయవ్యయ పట్టికను ప్రవేశపెట్టినందుకు చాల చారిందిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యయమును తగ్గించుట కలంబించుచున్న పద్ధతులు వేలమొత్తముల లుపోవుచుండ ఊరకొని దమ్మిజీలబద్ద పట్టుపట్టినట్లున్నది. వీరు స్వల్పశీతములను మాస్తాల తగ్గించి, పెద్దపెద్ద శీతముల నొసగి అధికారుల నియమించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారింతవరకు కొనర్చిన ప్రయత్నముల వ్యయమును తగ్గించుటకు మారు ఇవివరకంటె గూడ హెచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు గావించు తగ్గింపులను మరియొక మార్గమున ప్రయోసించి జూడజాలెను.

స్వసంఘమును గురించి మాటలాడుచు, తమయభివృద్ధికి తగిన రక్షణములను, ప్రభుత్వము వారొనర్చుటలేదనియు అపకాశముల నొసగుటలేదనియు నుడిచిరి. మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వోద్యోగములందును, పాఠశాలలందును కొన్నిస్థానముల ప్రత్యేకింపవలెను. స్థానిక సంఘములందు గూడ మహమ్మదీయులకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొసగవలెను. ప్రతి మూడవవత్సరమును స్థానిక సంఘముల అధ్యక్షుడు మహమ్మదీయుడుగ నుండునట్లు చూడవలెను. పాఠశాలలందు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతానాముల నొసగవలెను. వారికి మరికొన్ని ప్రత్యేకపాఠశాల లేర్పరుపవలెను. ఇంతమాత్రముననేను జాతీయశ్రమలకు ప్రతికూలముగనుంటిననియెంచరాదు. కాని అన్నిసంఘముల సౌష్ఠవత్వమునైననే జాతీయసౌష్ఠవమధారపడి యుండవలెనను విషయము నుగూడ గమనింపవలెను. (నవ్యము)

కార్వోలేషను సూచించినటుల కలకత్తాలోనున్న భారతీయులుగాని దక్షిణాఫ్రికావాసులకు నోటు అధికారము లేదండ జేయుచు శాసించుటలేదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు శార్వోలేషనుకు చెల్లిరి.



మరణాపహరణలు

కార్యారంభము నూతన సభ్యులు:-- వి. తిరుమల పిల్ల, వేదవర్మ, ఎం. సి. రాజగోపాల్ కుమారం కార్యారంభము సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరని తెలియుచున్నది.

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మ సభ:-- బహుళపంచమి మార్చి 4 వ తేదీన సాయంకాలము 5 1/2 గ 180, తంబుకెట్టి వీధిలో బాలికాపాఠశాలయందు గానసభ జరుగును. నేమాను నట రాజ భాగవతార్- గాత్రపాట. చల్లపయ్యగారు- ఫిడలు. శ్రీనివాసయ్య- మృదంగం.

రాకపోకలు:-- దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దెబ్బపడకు, గోమను ప్రభుత్వమునందును, నిన్న రాత్రిపోయిరి. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు, జె. గోగారు, మాకింటాడు గారు కృష్ణులు, కంట్లారావుగారు నేడుదయముచేసిరి.

సిపాయిలు రైలుగార్లును కొట్టుట:--నిన్న 8 1/2 గ. ఫాల్గుణమాస నుండి పైదాపేటకు రైలుబోలు సమయమున 5 గురు బ్రిటీషు సిపాయిలు గార్లుబండిలో తమసామాను బలవంతముగ దోచుచుండిరి. గార్లు నిరాకరించగా చేతిలోని తుపాకీతో నొకపాటు పొడిచిరి. గార్లుమొగముపై దెబ్బలు తగిలెను. కైల్వేపోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

జిల్లా విద్యాసంఘసభ:--మదరాసు జిల్లా విద్యా సంఘసభ రెవను భవనములలో డా॥ స్వామినాథునిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. 10 మంది సభ్యులువచ్చిరి. మదరాసు జిల్లాలో ప్రాథమిక విద్యాపరిస్థితులూర్పు 1924-25 సం॥ నివేదికపై విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారి విమర్శను అధ్యక్షుడు తెలియ బరచెను. డైరెక్టరుగారి విమర్శ ప్రకరములు తాముకోరినను గూడ డైరెక్టరుగారు పంపలేదు. కావున ఆవిషయమై చర్చించరాదని కె. రామానుజం పిల్లగారు ప్రతిపాదించగ ఏకగ్రీవముగ నామోదింపడెను. జిల్లాకార్యకర్తలలో 5 పాఠశాలలను రికార్డుజా చేయవలసినదిగా కోరెను. కాని ఆపాఠశాలల పరిపాలనా వివరములు దెబ్బపర కావిషయము నిలుపుకొనలేనని అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదించ ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

కార్యారంభమువారు 15 పాఠశాలలను రికార్డుజా చేయవలసినదని కోరియుండిరి. వాటిపై తిరిగి ఉద్వేగులపిన శిఫార్సులుగూడ గలవు. ఈవిషయమున తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను. కె. రామానుజంపిల్లగారు కార్యారంభము పాఠశాలలలో అనేక లోపముల జూపి అవి సర్దుకొనువరకు రికార్డుజా చేయరాదని యు కె. రామానుజం పిల్లగారు రిరి.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారుగూడ కార్యారంభము బడుల లోపముల నూచించిరి. తిరువల్లికేణిలో కార్యారంభమువారు పాఠశాల స్థాపించి అవివరమున్న సి. ఎస్. ఎం. బాలికాపాఠశాలకు నష్టము కలిగించిరని టి. ఇ. వరదాచారి గారు దెలుప అట్టి నష్ట మేమియు జరుగలేదని టి. వరదాచారు నాయుడుగారు చెప్పిరి. ఈ లోపములన్నియు కమిషనరుగారికి నూచించి త్వరలో సరియించుకొననిది పాఠశాలల రికార్డుజా చేయ జాలరని కార్యారంభము కమిషనరుగారికి తెలుప అనుజ్ఞ నియమాలనని అధ్యక్షుడనెను. కార్యారంభము వారివద్ద ప్రాథమిక విద్యకై 2 లక్షలున్నది గావున యీ లోపములన్నియు జూను మానములోపున సరియైన గట్టదురని జెప్పిరి. ఇంక కొంత చర్చ జరిగిన పిదప కమిషనరుగారికి తెలియజేయుటకై నిశ్చయించిరి.

ప్రభుత్వమువారు కొందరు టీచరు మానేజరులకు ఎక్స్ట్రా మెంటు గ్రాంటు నొసంగ వాదనము జేయు యిప్పటికి నీయజ్ఞమున్నారనియు, మరల ప్రభుత్వమువారి నడుగవలె ననియు అధ్యక్షుడు నూచించెను. చూకయిలో ఎం. ఎల్. ఎ. రాత్రిపడికి టి. ఆర్. పార్థసారథిగారికి బహుళం రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావు భాగ్యగారిని మేనేజరుగ గుర్తించి గ్రాంటు లో చూడవలెనని వారికిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. మేనేజరులు గ్రాంటు ధనము పుచ్చుకొనునపుడు ఉద్యోగులన్నవారికే చెందజేయవలసిన సంధిమువారు నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

సం. 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బోటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలందీ యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో సేవయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందే విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంత నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ కాళహస్తీ శ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు వీరికయు, పోతభేదములును గలవు. ౧-౨-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పోతభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారుప్రసాదించిన విపులమగువీరిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. ౨-౨-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయసాహసము-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయసం వెంకట శివుడుగారు ౦-౨-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

రెండుపడవలమధ్య పడుట:--బకింగుహామ కెనా లులో పడవమీద పులికటునుండి వచ్చుచు, వేరొక పడవలో తనమిత్రు డుంటచే, 35 ఏండ్ల ప్రాయము పురుషుడు ఆరెండవ పడవలోనికి దుముక నెంచి రెంటి మధ్య నీటిలోబడెను. పడవకు తగిలెను. పడవవారు బయటకుదీసి రాయపురం ఆస్పత్రిలో వేసిరి.

మోటారు బైసికిలు--దున్న పోతు:-- ఇనస్సె క్కురు హంకిస్సునగారు మోటారు బయిసికిలు పైని ప్రక్కలో టైలో సబుఇనస్సెక్కురు సయ్యుమహమ్మెదగారును పోలీసు కమిషనరు అఫీసునుండి రాయపురం బోవుచుండగా మూడురోడువద్ద ఒక దున్నపోతు యెదురుగవచ్చి, కొమ్ములతో ముందు చక్రముపై కొట్టి ఎదిరెను. ప్రక్కలో టైలై చిత్తుపపై ఎదున్న సాపేలు గారు దూరంబడిరి. హంకిస్సునగారు పదిగజముల దూరంబడిరి. అట్టే దెబ్బలు తగులుటలేదు. నేడు కచేరికి జనిరి.

(ఆ. ప్రె.)

లావిద్యార్థి మరణము

శాసనసభలో చర్చ

డా॥ యు. కృష్ణారావుగారు ఎం. బి. టి. ఎస్. యిట్లు ప్రాయుచున్నారు:--

లావిద్యార్థి మరణముగూర్చి శాసనసభలో జరిగిన చర్చ పత్రికలలో చదివిన పిమ్మట, దురదృష్టవశాత్తుడగు లావిద్యార్థికి చికిత్స గావించిన ప్రైవేటు డాక్టరునయిన నేను గా॥ పానగలు రాజాగారు సభలో నుడివిన కొన్ని పలుకులకు ప్రత్యుత్తరమియ్య తప్పదు. సభ్యుమార్తెగారి ఉపన్యాసమునకు బదులుగ ప్రధానమంత్రిగారు యిట్లు చెలిపిరి. "రోగిని సకాలమున తెచ్చి ఆస్పత్రిలో చికిత్సగావించి యున్నచో బహుళ ఆయనప్రతికేయ యుండును. మొదటినుండియు జూచుచుండిన ప్రైవేటు డాక్టరు ఆలస్యముగ బుచ్చెను." సర్జను జనరలుగారు జరిగినదో విజయము నివృత్తిపాత బుద్ధితో సహితముగ చెప్పెను. కాని ఒక విషయమున ఆతను జెప్పినది సరిగాదని చెప్పవలసివచ్చెను.

అసిస్టెంటు సర్జను నే ప్రాసిన లేఖ జూచి, రోగిని తేలికజేసి, ప్రత్యేకముగ పరపమర్మలకు తగిన తీవ్రముగ వ్యాధి లేదని నిర్ధారణజేసెనని ఆయనచెప్పెను. అసిస్టెంటుసర్జను నే ప్రాసిన లేఖ జూడనేలేదనియు, ఆయన తరుచు యితర డాక్టరు లిచ్చులేఖను జూచువాడు కాదనియు, ఆరోగివెంట వెడలిన మిత్రులు నాకు చెప్పిరి. మరియు, నే ప్రాసినలేఖను చనిపోయిన రోగి మిత్రులు సర్జనుజనరలుగారి కార్యాలయమున వారివిషయమున విచారించుచుండగా అందజేసిరి. ఆరోజునే తదనంతరము విచారించుచుండగా అసిస్టెంటుసర్జనుగారు తానాలోప అంతకుముందు జూచియుండలేదని ఒప్పుకొనెనట. వెంటనే చేర్చుకొనవలసినదని ఆస్పత్రికి నేను లేఖ ప్రాసించినపుడే తగినంత తీవ్రముగా లేదను కారణముచే నిరాకరించియుండ, గా॥ మంత్రిగారు గోరి నట్లుగ అంతకుముందే రోగి ఆస్పత్రికి వెడలియుండినచో నెట్లు చేర్చుకొనియుండురో నాకు తెలియకున్నది.

ఇతర వైద్యులవలె నేనుగూడ, వైద్యుడు రోగికి చేయు చికిత్స ఫలితము గూర్చి సామాన్యజనులు (వైద్యులు కానివారు) అనుమానంబుల పాటించువాడను గాను. గా॥ పానగలుగారి మాటల గూడ నట్లే గమనింపక ఊరకొనియుండును. కాని, యిప్పుడు గా॥ ప్రధానమంత్రిగారు అసిస్టెంటు సర్జను గారి వివేచనారహిత దోషమునందలి బాధ్యతను ప్రైవేటు డాక్టరు పైవడవేయుచున్నారు. సర్జను జనరలు గారు మాత్ర మిట్లుగాక వేరు విధముగ దలంచిరి.

జరిగినదేమన, ఆనాడుదయము వరకు రోగిని ఆస్పత్రి కంప నపునరములేదని నే దలచియుంటిని. కాని, అతని సోదర విద్యార్థులు జేయు చికిత్స సదుపాయముల కన్న యెక్కువ చికిత్స, భోజననిద్ర సమతుల్యంబు లు పు స ర మ ని దో చి వెంటనే ఆస్పత్రికి గొంపోవలసినదని సలహా జేసితిని. అట్లు జరుగుటకుమారుగ అదృష్టవశీనా డాక్టరు ఒక ఆస్పత్రినుండి వేరొక ఆస్పత్రికి పలుసారులు, తిండిలేని సీరసావఫలో కొన్ని సమములందు నడిచిపోవలసి వచ్చెను.

ఇది విని ప్రైవేటు డాక్టరునందే లోపముగలదో లేక, ప్రధానమంత్రిగారు వైద్యశాఖ పూర్తిగా గావించి బాగుచేయవలసియున్నచో చదువరులు గ్రహించెదరుగాక.



నచిత్రమానపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమా సాది నివ్రచురిం పబడును

ప్రతినంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నచితముగ బంపుటకు పీలులేదు. మాదిరిపత్రికలు వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

మాఖమాన సంచిక - విషయానుక్రమణిక

మేఘము—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; పుష్పాంజలి—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; లోకానుభవము—కవిత్—తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు గారు; కాళిదాసభవభూతులు—కొ. రామకృష్ణరావుగారు; చింతాసమాశ్వాసము—గాంధీభక్తుడు; భీమకవి జన్మస్థానము—కేశవరపు కామరాజు గారు; దేవాలయము—శివ శంకర శాస్త్రిగారు; పరశురామకవిగారి పద్యోపన్యాసము—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రి గారు; ప్రకృతి - ఉపాధ్యాయ—జ్యోతిష్మతి; శ్రీకృష్ణుడు—ఆయన సందేశము—గాధి నరసింగరావు గారు; సౌందర్య విశాస—నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; బ్యాంకి బుచ్చిరాజు—శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారు; మల్లెపూవు—సహదేవ సూర్యప్రకాశ రావు గారు; ప్రణయవిజయము—పానుగంటి విజయరాఘవరావు గారు; కుకవిప్రబోధము—అనంతపంతుల రామలింగస్వామి గారు; పిట్టకథలు—కమల; చేమంతలు—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; వాడే వీడు—మంచికలపాటి శంకరరావు గారు; మధుపము—రాజా వాసిరెడ్డి దుర్గాసదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్రు గారు; శివాజీమహా రాజు—రామదాసు—ఆలూరి హనుమంతరావు గారు; ఆవృత్తి—

వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు; ముఖలింగనగరము—భావరాజు వేంకటకృష్ణారావు గారు; పాపాయి—నాశం కృష్ణారావు గారు; కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము—పి. వి. కృష్ణమూర్తి గారు; జీవితా దర్శము—పంగనామముల రామచంద్రరావు గారు; గానము—కాశీ నాథుని భైరవమూర్తి గారు; మనవియోగంబు కాదు—అధికార్ణ సూర్యనారాయణరావు గారు; నేలగుల్ల బారుట—గోపేటి జోగిరాజు గారు; రాత్రి—గరిగిపాటి రామమూర్తి గారు; సూర్యోపాసన—దాని మహిమ—ఆకొండి వేంకటశాస్త్రి గారు; వలపు—పండితారాధ్యుల నాగభూషణం గారు; అర్థశాస్త్రము—గండికోట సత్యనారాయణ మూర్తి గారు; ఆత్మార్పణము—భమిడి ఉమామహేశ్వరావధాని గారు; భగవద్గీత—భాగవతుల దక్షిణమూర్తి శాస్త్రి గారు; చూడరా—(హరితకృతము); జాతీయవిద్య—కొలచలమ కృష్ణసోమ యాజి గారు; హిందీ; శ్రీకృష్ణమూర్తి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీవతి గారు; గ్రంథవిమర్శనలు; గ్రంథస్వీకారము; శైలి—కం. కనకమ్మ గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణచిత్రములు:—ప్రేమారాధనము, తటాకము, గాజుచెంబు, వర్షర్తువు.

ఏకవర్ణ చిత్రములు:—40వ జాతీయ మహాసభ వి ౮, ముఖలింగనగరము వి ౬, నయగారా జలపాతము, ప్రథమార్క వైశ్య యువజనమహాసభ, చెన్నపురి; ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, అధ్యక్షుడు, శ్రీమతి వేముగంటి పాపాయశ్యుగారు; ఇతరచిత్రములును.

పేజి.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ మణియార్డరు పంపిన యీ ఖర్చులు తగును. పి. పి. లు పంపినచో సామ్మ ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల నంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటా	డిటా	డిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా	డిటా	1/4 పుటకు ,, 8
3	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		

రిడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

బ్లాక్ టు బ్లాక్

ఆర్థిక సభ్యుని ప్రశంస

భారత ప్రతికల వ్యాఖ్యలు

హిందూస్థాన్ టైమ్స్

భిల్లి, మార్చి 1:—బ్లాక్ టు బ్లాక్ విమర్శించుచు చూపబడిన సెక్షన్ వట్టిమామయిన తలచుచున్నది. ఆర్థిక సభ్యుని యదంతము చూడజేసినాం దోశని తియ్యదున్న దనియు ప్రజలు భాగ్యసంపన్ను ఢిల్లీలో తేరనియు స్పష్టముగ గానించును. బ్లాక్ టు బ్లాక్ సభ్యుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది—“సర్ బేసిలు బ్లాక్ టు బ్లాక్ టు బ్లాక్ తియ్యదున్నదే నందులకు గాక దానిని ప్రకటింపగలినందు అను మేము వారి నభినందించెదము.”

‘ప్రేక్షకు’

అలహాబాదు, మార్చి 2:—ఇండియన్ బ్లాక్ టు బ్లాక్ నిట్లు వ్రాయుచున్నది—ఎక్కడో పన్నును లేకుండజేసి కొన్ని రాష్ట్రములకు కప్పములను తగ్గింపగలినందులకు ఆర్థిక సభ్యుని ఆర్థిక పాలనావిధియు నభినందింపవలసియున్నది.

‘వయస్సు’

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—
సర్ బేసిలు బ్లాక్ టు బ్లాక్ నాల్గవ బ్లాక్ సంతోషాహవానముగ నున్నది. ఆర్థిక సభ్యుని నిర్వహించుచున్నది నిదివరకువలె వెక్కిరింప దలంలేదు. భారతదేశము యుద్ధానంతరము కష్టముల నెదుర్చుకున్నది. సర్ బేసిలు బ్లాక్ టు బ్లాక్ టు బ్లాక్ ఆఖండశక్తియే కారణము. కాని ఆయన ప్రసంగమునందు డెబటుపడినటుల యీగారములో కొంత అసెంబ్లీకి పోవలసి యున్నది.

‘ఇంగ్లీషు మేను’

ఇట్లు విమర్శించుచున్నది:—
కలకత్తా, మార్చి 2:—
బ్లాక్ టు బ్లాక్ ప్రసంగములందు మొదలుండి చివరవరకును అకాపూరితముగ నుండి సంపదభర్తయముగ నున్నది. ఇందు అను ఆర్థిక సభ్యుని మనస్సుగ్గిరి నభినందించెదము. భారత చక్రరాతన పన్ను పరిశోధన నిధిని యేర్పాటు జేసినటుల ప్రభుత్వము నానించిన సూచన, భారత రాజప్రతినిధులలో సగ్ర న్యాయాధిక సుండి సంవత్సరము క్రిందనే చనిపోయి, చనిపోవు వరకును భారతదేశమునందు చలించుచున్న కర్షణప్రభుత్వ ప్రతినిధులను విని చాల సంతోషించి యుండెడివాడు.

‘నేట్టుమను’

మొత్తముమీద బ్లాక్ టు బ్లాక్ అభివృద్ధిలోనున్న దేశవ్యవహారముల చర్చించుచు తృప్తికరముగ నున్నది. కష్టమున పన్నులవలన చెవిమార్చు దాదాపు 47 కోట్లు వచ్చునని సర్ బేసిలు గర్వముతో చెప్పుచు నున్నాడు. కష్టమున వల్లనే తేలికమార్గాలలో వెక్కిరింప తోడ్పాటు గల్గుచున్నది. కాని యిది నిశ్చలశీతిగ భావించబడదు. ఈ ఆర్థిక ప్రతినిధి భవిష్యత్తు వరకు కొంత ఆకాశకముగ నున్నందులకు సంతోషము చెప్పుచు మేము హెచ్చరిక గావించెదము.

‘అమృతబజారు పత్రిక’

బ్లాక్ టు బ్లాక్ చర్చించిన విధమున వృద్ధియందు మార్పు వల్లముగ గౌరవము ప్రకాశముగా బాగ్రత్తగ కనిపెట్టియుండి ప్రతినిధులను ఆర్థిక పరిపాలనా వైఖ్యముగాని కాదు. 1925 లో జొంతకాలముదప్ప సంవత్సరములన్నియును సుఖముగ నుండెను. విదేశములందు ఆర్థిక శీతి నిలవబడెను. ఈరెండు కారణముల చేతను వర్తకపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచెను. తీవ్రకర్షణముగాని, మౌలికముగాని, పన్నుల మోయబడుచున్న డెక్లినేషన్లు చూచుటగాని యందులకు తోడ్పడి యుండలేదు. (ఆ.ప్రె

‘పారర్థు’

ఆర్థిక శీతి చక్కబడుటకు కారణము సర్ బేసిలు ప్రశంసించుచు చెప్పిన సంస్కరణములుగాని, ఆయనయందు ప్రశంసించుచు ఆర్థిక పరిపాలనా వైఖ్యముగాని కాదు. 1925 లో జొంతకాలముదప్ప సంవత్సరములన్నియును సుఖముగ నుండెను. విదేశములందు ఆర్థిక శీతి నిలవబడెను. ఈరెండు కారణముల చేతను వర్తకపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచెను. తీవ్రకర్షణముగాని, మౌలికముగాని, పన్నుల మోయబడుచున్న డెక్లినేషన్లు చూచుటగాని యందులకు తోడ్పడి యుండలేదు. (ఆ.ప్రె

నూజవీడు తాలూకా ఓటర్లసభ

ఈశ్వరిక క్రింద శ్రీనివాసా రామచంద్రయ్యగారు అను వారిక వృత్తాంతమును తమ పత్రికలో ప్రచురించుట చూచి నాను. అందులో అనేక సంగతులు పశ్చిమునకు చూరములై యున్నవి. కావున నేనీ ప్రత్యుత్తర మివ్వవలసి వచ్చుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో ఎన్నికల విషయములో కొన్ని క్రొత్తరకపు పరిశీలన చేర్చదలచి. మిర్జాపూరు జమీందారుగారు కృష్ణా జిల్లాలో అగ్రతమదనికి స్వతంత్ర పక్షమున నిలువబడి గెలు పొందినారు. అప్పుడు ఎన్నికల పక్ష ప్రముఖులుగ నున్న శ్రీయుత కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాచరిగారికిని మిర్జాపూరు జమీందారుగారికిని కలిగిన పోటీలో జస్టిసుపక్షమునకు చెందిన వారు గోపాలకృష్ణయ్య చాచరిగారి పక్షమునకు కాంగ్రెసు పక్షమువారును స్వతంత్ర పక్షమువారును రాజాగారి పక్షము నను ఓటుచేరిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునందు సామర్థ్యాగల కొలదలరెడ్డి, సుంకర బసవయ్య, మాగంటి నీతయ్య, నూకల వీరరాఘవయ్య, కాజ వెంకట్రామయ్యగారు మొదలగువారు రాజాగారికి ముఖ్యులుగ నుండిరి. కాని క్రమముగ రాజాగారికి కాంగ్రెసు పార్టీవారియందును, స్వతంత్రపక్షము వారియందును కూడ అభిమానము లేనటుల స్పష్టపడుచుండెను.

ఏదాదికి పైగా వెనుకొని డిండు ఖాళీ భరించేయనేరదు. పాడ్ గుమాస్తాకు చాలకాలమునుంచి ఆక్రింగేగాని ఖాయ ముగా ఎవరిని నియమించలేదు. నందిగామ, నూజవీడు, రెజ వాడ, తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలు ఎప్పుడయ్యెను. రెజవాడ తాలూకాబోర్డులో, తిరువూరు తాలూకాయొక్క అయిదు స్థానములలో కాంగ్రెసు పక్షమున అభ్యర్థులను పెట్టి కాంగ్రెసు నాయకులను గంపలగూడెం కుమారరాజాగారు పనిచేయు చున్నారు. అందుకు న్యతిరేకముగా మిర్జాపూరు రాజాగారు తీవ్రముగా పనిచేయుచున్నారు.

మిర్జాపూరు రాజాగారు, జస్టిసు పక్ష నాయకులు ను ప్రధాన మంత్రి శేఖరులునగు శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారికి బంధువులు స్నేహితులు. ఈమధ్య మంత్రి శేఖరులు నూజవీడు వచ్చినపుడు మిర్జాపూరు రాజాగారు గొప్ప ఆతిథ్యమిచ్చుట బహువశులొసంగుట, మంత్రిగారు యిట్టిజిల్లాబోర్డు అగ్రత ముల దొరుకుట ప్రజల యదృష్టమని ఉపన్యసించుట మొదలగునవి పత్రికలో పడిన అలెకమలే. అప్పుడు మిర్జాపూ రు రాజాగారిని కృష్ణాజిల్లాలో జస్టిసుపక్షమున మద్రాసు కా సనసభకు ప్రజలస్థానమును నిలువలసినదిగా నిర్దేశించినటుల తెలియుచున్నది. అప్పటి నుంచియు మిర్జాపూరు రాజాగారు తాను జమీందార్ల స్థానముగాక మామూలు ప్రజల స్థానము నకు నిలవలెనని ప్రచారము ప్రారంభించినారు. జస్టిసు పార్టీ స్థాపకులగు లేటు శ్రీత్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి స్వార్థకాంక్షి జిల్లాలో మిర్జాపూరురాజాగారు సామ్యవేషము చేయుచున్నారు. జమీందార్ల స్థానమునకు శ్రీగొల్లపల్లిరాజాగారిని మరెవ్వరికీ జమీందారుగారిని పెట్టెదరని అనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు పక్షమున కొందరు సభ్యులను, కొందరు సామర్థ్యాగలవారిని నూజవీడు తాలూకాబోర్డుల పెట్టిపనిచేయువర్తము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ అగ్రతముల శ్రీ ఆయ్యదే వరకాశ్వరరావు పంతులుగారి కేర్పడినది. ముఖ్యముగా నూజ వీడు తాలూకాలో నూజవీడు జమీందార్లమీద ఆధారపడి గ్రామములు చాల గలవు. వారి యుద్వ్యంగులు నయమున భయమున వారి యభ్యర్థకులై పనిచేయుచున్నారు. స్వతంత్రులైన కొందరురైతులు నిలువబడగా వారికి కాంగ్రెసువారు సహాయముచేయుచున్నారు. గన్న వరము తాలూకాబోర్డుల స్వతంత్రముగ నిలుచువారికి చాల అనుకూలముగ నున్నది. గన్నవరములో నేమి నూజవీడులో నేమి శ్రీ కాశ్వరరావు పంతులుగారు యీసంగతులనే విమర్శించిరి. జమీందార్లకు ప్రత్యేకస్థానములుండగా, జస్టిసుపక్షమునకు చెందిన యీరాజాగారు ప్రజలస్థానమునకు వచ్చువలన ప్రజలకు చాలనష్టముగలుగును జమీందార్లు రైతులకునర్హులైకే మనకొన్ని హక్కులను కాపాడుకొనుటకై ప్రత్యేకస్థానములను ప్రభుత్వము వారిని శాసనసభలో పొందినారు. కాంగ్రెసుకు చెందిన జమీందార్ల నవీ త్యాగముజూపి, ఒకవేళ రయతులను జమీందార్లకును సంబంధించినవిషయములలో తలపట్టుకొనుండి తక్కిన విషయములలో దేశమునకై పాలుబడియుండవచ్చును. ఈరాజాగారిని దేశసేవకు త్యాగమునుగూర్చి కొలర్లు ప్రక్షింకపమానరు.

నూజవీడుసభ నూజవీడునూత్రిము స్వతంత్రులగు రైతులతో డిను, రెండుసంతులు జమీందార్ల మేనేజర్లు ఉద్వ్యంగులు కరణములు, ఆశీతులు, నాకర్లు మొదలగువారితోడను నిండినది. కావున వారియిష్టముచచ్చిన అగ్రతముని పెట్టుకొన్నారు. కాశ్వరరావు పంతులుగారిని అగ్రతములుగా నుండ నేను కోరితిని. కడియాల కోటయ్యచాచరిగా నుండ వేరొక రుపపాదించిరి. మరల నేనే అంగీకరించి బలపరచి యున్నాను. కారణ మేమన పంతులుగారు రైతులను ఓటర్లు గలవలన, రైతుప్రముఖు లొక రగ్రతములుగ నుండుట శ్రేయస్కరమని నెలవిచ్చియున్నారు. జమీందారి యుద్వ్యంగులు అనివరక కొన్ని వ్యాసములు వ్రాసి కొని వచ్చినారు. అగ్రతముల నన్నును కాశ్వరరావుపంతులు గారిని మాట్లాడవలసినదని కోరినందున మాట్లాడినాము. కాశ్వరరావు పంతులుగారి యుపన్యాసానంతరము మాట్లాడిన జమీందారి యుద్వ్యంగులందరును, అగ్రతములను పంతులుగారిని మించుట శాసించుచు మాట్లాడినారు. నూజవీడులోనే కాంగ్రెసు పక్షమున యింకను బహిరంగసభలను జరుప నిశ్చయించిరి. నూజవీడులోతప్ప జిల్లాలో మరెవ్వరినీ యిట్టి వింతలు జరుగవు. డెల్టాగ్రామములందు జమీందార్ల పలుకుబడి కూన్యము. అచ్చట వారిప్రచారమును మానిరని విన్నాము. డెల్టా రైతులు మెట్టతాలూకాలయందలి, రైతులకు, జమీందార్ల ఒత్తిడిని బాప తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. అన్ని పార్టీలలో జేరిన రైతు ప్రముఖులును నూజవీడు తాలూకాయందు ప్రచారము జేసి, జమీందార్ల ఒత్తిడినుండి రైతులను విముక్తిచేయ నిశ్చయించిరి తెలియుచున్నది. నేను ప్రజలస్థానమున జమీందారులు తాము ప్రతినిధులమని చెప్పబలన రైతులు విపరీతమైన ఆసంతృప్తిపరులైరి.

వల్లభ నేని వేంకటరావుచౌదరి.

ఆంధ్ర ఖిద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

7-8-26 వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రెజవాడలో దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాశ్వరరావు పంతులు గారి గృహములో అఖిలభారత చక్రాసంఘములోని ఆంధ్ర సభ్యులయొక్క సమావేశము జరుగును.

విషయములు: 1. అఖిలభారత చక్రాసంఘముతరపున ఆంధ్రరాష్ట్రములో సలహాసంఘము నేర్పరచుట.

2. నూజవీడురాజుల సభివృద్ధిచేయు మార్గముల నాలించుట.

3. ఖిద్దరభివృద్ధికారకు జరుపవలసిన ప్రచారమునగైరా

4. ఇతిరవిషయములు.

మరా: సభకు వచ్చువారికి శ్రీదేశోద్ధారకుని ఇంటిలో భోజనపు టేర్పాట్లు చేయుదురు.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

నిఖిలభారతాయుర్వేదవిద్యాపీఠ

ప రీక్ష లు, 1926

ఈనెలయందీ దిగువరీతిని అన్ని కేంద్రములలోను

ఆయాసమయములలో జరుగును

ఆయుర్వేదాచార్య	గృ. మె.	X12 వరకు	X1 మె.	X4 వరకు
ది 6 శేనీవారము	స్వస్థస్మృత్యము	రోగవిజ్ఞానము		
ది 7 ఆదివారము	కామరభ్యుత్థము	ప్రసూతిశిల్పము		
ది 8 సోమవారము	కాయచికిత్స	రసశిల్పము		
ది 9 మంగళవారము	శిల్పశిల్పము	మానసరోగాధికార		
ది 10 బుధవారము	చరకసంహిత	సుక్రశిల్పము		
ది 11 గురువారము	అష్టాంగసంగ్రహము			

ఆయుర్వేదవిజ్ఞానము

ది 6 శేనీవారము	స్వస్థస్మృత్యము	రోగవిజ్ఞానము
ది 7 ఆదివారము	కామరభ్యుత్థము	ప్రసూతిశిల్పము
ది 8 సోమవారము	కాయచికిత్స	రసశిల్పము
ది 9 మంగళవారము	శిల్పశిల్పము	అగదశిల్పము
ది 10 బుధవారము	చరకసంహిత	

భిషక్

ఆయుర్వేద విజ్ఞాన పరీక్షలతేదీ:—ప్రసూతిశిల్పము లేదు.

రెజవాడ కేంద్రమునకు వచ్చు పరీక్షార్థులు 5 వ తేదీకి శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాలకు వచ్చి హోటల్ కిక్కిట్టు (పరీక్షాలయప్రవేశానుమతి పత్రములు) తీసికొనవలెను.

నోరీ రామశాస్త్రి
రెజవాడ కేంద్రవ్యవస్థాపక.

కృష్ణాజిల్లాలో బోర్డుల తగాదాలు

(1)

జిల్లా సుపార్టివారు మంత్రిత్వశాఖను వహించినది మొదలు కృష్ణా జిల్లాబోర్డులోను తాలూకాబోర్డులలోను గల్లంతులు తప్ప శాంతిగాని సుపరిపాలనను గాని లేదు. జిల్లా సుమంత్రి గారు ఏదో కోపమున జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువద్దనుండి మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారిని వెళ్ళగొట్టి బ్రాహ్మణే తర నాయకులగు తిక్కాని బాలాజిరావు నాయకులగాని నియమించిరి. కథ ప్రారంభమయ్యెను. బాలాజిరావు నాయకుడుగారు జిల్లాలో అసహాయాధ్యక్షమును అంచెపై మెట్టుపై వహించిన ధీరులు. అసహాయవాదుల పాలములకు ప్రభుత్వ మువారేల నీరు నిచ్చెదరని శాసనసభలో ప్రశ్నించెరి. వీరి దుష్పరిపాలనము మోటారులో కీలు మొదలగు విషయములు శ్రావణంలో గొప్ప యశంత్యప్రీతి కలిగించెను గాని మంత్రి రామారాయంగారు ప్రజాభిప్రాయములను లక్ష్యపెట్టు స్వభావము గలవారు కారు. మరియొ బాలాజిరావు నాయకులగారికిని మంత్రిగారికిని లావాదేవీలుండెను. బోర్డు మెంబర్లందరూ పట్టు పట్టి బాలాజిరావు నాయకులగారిని వెళ్ళగొట్టువారికి తాము దిగి వచ్చినారు. తరువాత ప్రెసిడెంటు ఎన్నికవచ్చెను. ఎన్ని కలో జిల్లా సుపక్ష నాయకులగు కోవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్య గారు కమ్యూనిస్టుని లేవదీసి తన ప్రాబల్యమునకై ప్రయత్నించుచుండెను. జిల్లా సుపార్టికి వ్యతిరేకులుగా వారు అందరూ కలసి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరి గారికి పోటీగా నిలచిన మీర్జాపురం రాజాగారికి సహాయము చేసిరి. మీర్జాపురం రాజాగారు జిల్లా సుపార్టికి వ్యతిరేకుడనని నటించెను. స్వతంత్రతనమున అప్పటికి ఆందరిని నమ్మించెను. ఇద్దరికిని ఓట్లు సమానముగా వచ్చెను. లాటరీలో కృష్ణా జిల్లాబోర్డు మీర్జాపురం రాజాగారికి ఆధీనమయ్యెను.

వీరు బోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినప్పటినుండియు క్రమ క్రమముగా వ్యవహారములు మరింత విషమస్థితికి వచ్చుచున్నవి. వీరిచుట్టును వీరినాశ్రయించుకొని ఒక వెలమబృందము చేరియు న్నది. వీరియలోచనలన్నియు వీరితో బాటు మరియొక ఆలోచనలేక చేతులెత్తు వారిని సభ్యులుగా చేర్చి తమపాలనమును చిరస్థాయిగా చేసుకొనుటలో మగ్గుమై యున్నవి. వీరికిగల బలము రెండు విషయములు. ఒకటి ద్రవ్యము ఆర్థిక మొగతాములతో చాలమందిని లోబరుచుకొన వచ్చునని వీరిదౌర్భేషము. రెండవది వీరికి మంత్రి రామారాయంగారికి గలన్న హాంధవ్యములు. ప్రభుత్వములో వీరు స్వతంత్ర పక్షముని చెప్పి అధ్యక్షులుగా వచ్చినప్పటికిని క్రమక్రమముగా వీరు రామారాయంగారిపక్షములో పూర్తిగా కలసి పోయినారు. ఈ మధ్య రామారాయంగారు నూజివీడు వచ్చి పోయినతదాది కృష్ణాజిల్లాలోమీర్జాపురంరాజాగారి నాయకత్వముక్రింద ఒకవెలమజిల్లా సుపార్టి ప్రభలుగా బయలుదేరినది. మీర్జాపురం రాజాగారు తొగిరాయశ్రేణిగారి (జిల్లా సుపార్టి వారి) నిధికి ఇరవై వేలరూప్యములవరకు పోగుజేసి పంపినారు. అనిధికి చందా ఇచ్చుగ్రామములవారి రోడ్డువైరా నపతులు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. అదివరకు కాంగ్రెసు పక్షముగాను తటస్థులుగాను ఉన్నచాలమంది వెలమవారు రామారాయంగారి పార్టీకి మద్దతు చేయుచున్నారు.

మీర్జాపురం రాజాగారికి కొన్ని మంచి అవకాశములు కలిగినవి. బెజవాడతాలూకాబోర్డు మూడుబోర్డులుగాను ఏలూరు తాలూకాబోర్డు రెండుబోర్డులుగాను విభజించబడినవి. ఈ విధు బోర్డులలోను సభ్యులందరూ తనయిష్టము వచ్చినవారిని మంత్రి గారిచేత నామినేషన్ చేయించుకొన్నారు. కొన్ని యితర బోర్డులలో వచ్చిన ఎన్నికలలో కూడ బోక్సయ్య కలహితేను కొనియు అబోర్డుల నామినేషన్లలో తనవారిని ఎక్కించు యు మొత్తముమీద తనపార్టీనే అన్ని తాలూకాబోర్డులలోను బులబుర్చుకొన్నారు. జిల్లాబోర్డులో కూడ గొప్ప మెజార్టీ మీర్జాపురం రాజాగారికే ఏర్పడినది. వీరిపద్ధతులలో గమనించవలసినవి రెండు. ఒకటి జిల్లాలోని ఓటర్లలో కమ్యూనిస్టుల అధిక సంఖ్యా తమంగా నుండుటవలన తనకు వ్యతిరేకముగా ఒక కమ్యూనిస్టు ఏర్పడునేమో యను భయము. వీరు అధ్యక్షుడనని వహించునదికి ఇరవై ఇద్దరు ఘనవారు కమ్యూనిస్టు జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నుండిరి. నేటికి ఘనవారు అయిదారుగురకంటె లేరు. జిల్లా సుపార్టిలో చేరిన కమ్యూనిస్టులకి మాత్రమే వీరు ప్రభుత్వములో వ్యతిరేకులయినప్పటికిని తరువాత కమ్యూనిస్టులు ఏపార్టీకి చెందినను నమ్ముచుండుట వీరికి ప్రధాన రాజనీతిగా పెట్టుకొన్నట్లు ప్రవర్తన

మున కనబడుచున్నది. నామినేషన్లలో బెజవాడ తాలూకా బోర్డుకు కాంగ్రెసులోనివారగు చలపాని శ్రీరాములు చాదరి గారిని చేసెదమని చెప్పి చేయకుండా ఆపినారు.

రెండవది వీలయినంతవరకు స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలవారలనెల్ల తీసివేసి వెలమవారిని వారి నాశ్రయించుకొని యు న్నవారిని మెంబర్లుగా చేయుట. కాపుపార్టీ యని కొంతవరకు బడెటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారు వీరిని ప్రతిఘటించుచుండిరి. కాని ఈమధ్య మంత్రిగారు ఏలూరు వచ్చి వెంకట్రామయ్య నాయకుడు గారి యింట బస చేసినతరువాతను ఆ దివరకే జిల్లా సుపార్టికి చెందియున్న వెంకట్రామయ్య నాయకుగారి జిల్లాబోర్డులోని ప్రతిఘటనయు ఆగిపోయినది. జిల్లా సుకమ్యూనిస్టికి నాయకులగు కోవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు బెజవాడతాలూకా బోర్డులోను జిల్లాబోర్డులోను నిరుత్సాహముచే రాజీనామా నిచ్చిరి. బోర్డులలో చాలవరకు నామినేషనుల మూలమున నింపబడుటచే స్వరాజ్యపార్టీ ప్రముఖులకు స్వభావముగ తావు లేకుండెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో మీర్జాపురంరాజాగారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డులో అడ్డులేక నిరంకుశముగా ప్రవర్తించుచున్నారు. మీర్జాపురం రాజాగారివారూ జిల్లా సు ప్రధానమంత్రి రామారాయంగారి రాజ్యము కృష్ణాజిల్లాబోర్డులో ఆప్రతిపాతముగా పాగుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో ఆరు తాలూకాబోర్డులు గలవు. నందిగామతాలూకాబోర్డు అన్యక్షు లగు సుమ్యదప్ర వెంకటరంగారావుగారు వెలమవారు. మీర్జాపురం రాజాగారికి బంధువులు, ఆశ్రీతులు. వీరి బావమరదియగు కలకాండ శేషయ్యగారికి మీర్జాపురం రాజాగారు బోర్డుయొక్క రోడ్డకంట్రాక్టు నిచ్చినారు. నూజివీడుబోర్డు అధ్యక్షులగు అశ్వారావుపేట బాబుగారు వెలమ వారు. మీర్జాపురంరాజాగారికి బంధువులు, అతిముఖ్యులు. బెజవాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు సి. కొళందరెడ్డిగారు కొంత వరకు స్వతంత్రులే గాని మెంబర్ల మెజారిటీ రాజాగారిది. కొళందరెడ్డిగారి ప్రపాజిల్లు ఏమియు బోర్డులో పాగులలేదు. రాజాగారిని సంతోష పెట్టుటకు రెడ్డిగారు మంత్రిగారికి రెండవదాఖా బెజవాడ దయచేసినపుడు బెజవాడబోర్డు తరపున అడ్రెసును టీపార్టీని ఈమధ్యనే ఇచ్చినారు. మొదటిదాఖా మంత్రి గారు బెజవాడవచ్చినపుడు అడ్రెసు ఇచ్చుటకు రెడ్డిగారు మొదట ఒప్పకొని తరువాత యిష్టములేక కొట్టివేసినందున రెడ్డిగారు తనయింట్లో డిన్నరువార్తని ఏర్పాటుచేసినను దానికి మంత్రి గారు రాకపోయిరి. రెడ్డిగారికి కోపమువచ్చెను. అందుమీద మరునాడు ఉదయమున మీర్జాపురం రాజాగారు మంత్రిగారిని రెడ్డిగారి యింటికి తీసుకొనివెళ్లి తేయాననీళ్లు పుచ్చుకొను నట్లు చేసిరి. ఈవిధముగా రెడ్డిగారికిన్ని మీర్జాపురం రాజాగారికిన్ని కొంత స్నేహము కొంత తగాదా ఉంటూఉండి ఈమధ్య కేవలము తగాదాగానే పరిణమించినది. మీర్జాపురంరాజాగారు రెడ్డిగారిమీద వ్యాజ్యం దాఖలుచేయించి రెడ్డిగారు ప్రస్తుతము బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు నామినేషన్లు పుచ్చు కోకుండాను ఎన్నికలు జరుపకుండాను ఇంజంక్షన్ పొందినారు. రెడ్డిగారి చేతిలోనుంచి బెజవాడ తాలూకాబోర్డు పోవుటకు సిద్ధపర్చినారు. ఇక గుడివాడ తాలూకా బోర్డు విషయములో అబోర్డు ప్రెసిడెంటుగు హరినీడుగారు మీర్జాపురం రాజాగారికి వ్యతిరేకముగా నున్నందునను మెంబర్లకును హరినీడుగారికిని తగాదాలు కలిగినందునను మంత్రిగారు హరి నీడుగారిని తీసివేసి బోర్డుయావత్తును విచ్చిన్నముచేసియున్నారు. క్రొత్తఎన్నికలలో ఆరుగురు స్వరాజ్యపార్టీ వారును ఒకరు లింగం నాగభూషణంగారి పార్టీవారును ఆరుగురు అడుగుముల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారి పార్టీ వారును సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడి నారు. ఎవరికిని మెజార్టీ లేదు. నాలుగు నామినేషన్ల స్థానముల కొరకును అడుగుముల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారును లింగం నాగభూషణంగారును మంత్రిగారివద్దకు మద్రాసు వెళ్లి ఆశ్రయించుచున్నారు.

ఎవరు మీర్జాపురం రాజాగారికి జిల్లాబోర్డులోను రా బోవు శాసనసభ ఎన్నికలలోను సహాయముచేసెదమని వాగ్దత్త ముచేయుదురో వారికి నాలుగుస్థానములను నామినేషన్లచేయుదుమని మంత్రిగారు చెప్పుచున్నారు. ఆస్థితిలో అబోర్డు ఉన్నది. కైకలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగు కాజ వెంకట్రామయ్యచాదరిగారికి ఈమధ్య కలిగిన ఆర్థిక విక్రమంలో మీర్జాపురంరాజాగారు ఎక్కువ సహాయముచేసినప్పటినుండియు ఆయన రాజాగారికి కేవలం కృతజ్ఞుడై వారి స్వంతమనిషి అయి పోయినాడు. గుడివాడనుండి కైకలూరుకు పోవుటకు మీర్జాపురం రాజాగారివలన లై సెన్సుఇవ్వబడిన ఒకమోటారుకారును కైకలూరు ప్రెసిడెంటుగారికారు అని అందరూ పిలుచుచున్నా

రు. బందరు తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు చాలకాలము వావలలో పడి ఇంజక్షన్లలో ఆగిపోయినవి. మీర్జాపురంరాజాగారు ఏర్పాటుచేసిన టెంపరరీ ప్రెసిడెంటుచేతిలో అబోర్డు ఉన్నది. ఈమధ్య ఎన్నికలకు బోర్డువారు ఉత్తరువుచేసెరట. ఇంకను ఎన్నికలు నామినేషన్లు పూర్తికాలేదు. ఈవిధముగా కృష్ణాజిల్లాలోని ఒకబోర్డున్న స్వతంత్రముగా నుండక మీర్జాపురంరాజాగారి యాశ్రయములో నున్నది. ఈ పరిస్థితు లలో ఈమధ్య రామారాయంగారు నూజివీడు దయచేసి స్థాన సభకు కృష్ణాజిల్లాకు గా రెండుస్థానములలో ఒకస్థానమునకు జిల్లా సుపక్షమున మీర్జాపురం రాజాగారిని నిలువబెట్టి వెళ్లి నారు. ఇప్పుడు మీర్జాపురంరాజాగారు శాసనసభకు సభ్యత్వ మునుపొందుటకు అనేకవిధముల ప్రయత్నముచేయుచున్నారు. ముఖ్యముగా కాంగ్రెసుపక్షమువారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని జిల్లాలో ప్రతిపాతము గొప్పసంఖ్యలోనే మేర్పడినది. ఈ నూతనపరిస్థితులనుగూర్చియు రాజాగారి బోర్డుపాలనమును గూర్చియు రాబోవువ్యాసములో వ్రాసెదను.

(కృష్ణాజిల్లానివాసి)

నూలు పోటీపరీక్ష

అయ్యా! భీమవరం తాలూకాబోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో నూలుపరీక్షను జరుపబడుచున్నది. ఉపాధ్యాయులకు అందు కలిగిన ప్రసీదాతను పరీక్షించుటకుగాను 7-3-26 తేది ఉదయం 7 గంటలకు లంకలకోడేరు బోర్డు పాఠశాలలో పరీక్ష ఏర్పరచబడినది. కాన సదరుపరీక్షను ఉత్సాహపర్చుటకుగాను తమరు దయచేయ బ్రాభాతులు.

మ.రా. లోగడ, యి.సి, 6-3-26 తేదీని జరుగునని ప్రకటించబడినది. అది మార్చి 7-3-26 అని ప్రకటించుటకు కోరడ మైనది.

పెల్లి బాపిరాజు, అధ్యక్షులు.

గూడూరు తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘము, వాకాడు

ఈ మహాసభ 1926 సం॥ మార్చి నెల 13 తేది శనివారము వాకాడుబోర్డు పాఠశాలావరణమునందు నూతనముగా నిర్మింపబడిన సభాసంబంధమున జరుగును.

బుచ్చిరెడ్డిపాలెం వాస్తవ్యులను, ఆంధ్రభాషాభిమానులను అగు మల్లారాజుశ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి బి. ఏ అందు ఎమ్. ఎల్. సి. గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఉత్తరప్రదేశ్ సూచన

నాట్యకళాభిమాని, ఆ. రా. ఆ. వై. నా. శే. వ. శ్రీయోధిరాజు, అ. స. యన్. హా—ప్రకటింపబాలము అం॥ ప॥ సం.

రాజమండ్రి ప్రిన్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్పులో

O. S. No 57 of 1926

వాదులు:—1 సాలస వెంకన్న 2 గిరికపాటి కామేశ్వరరావు రాజమండ్రి 6 వ వార్డు.

ప్రతివాదులు:—మ్యునిసిపల్ కవున్సిలు రాజమండ్రి.

O. S. No 58 of 1926

వాదులు:—1 దేవపల్లి వెంకటనరసింహం, 2 షేకు హైదరు సాహెబు రాజమండ్రి 7 వ వార్డు.

ప్రతివాదులు:—మ్యునిసిపల్ కవున్సిలు రాజమండ్రి

యా దావాలో వాదులు సదరు వార్డులలోని rate-payers అందరితరపున representative capacity లో మునిసిపల్ కవున్సిలువారు 6, 7 వార్డులలో పట్టిన తూములు మూసివేయుటకు 9-2-26 తేదీని ప్యాకుచేయించిన తీర్మానము చెల్లకూడదని declaration వగయిరాల నిమిత్తము దావాలు దాఖలుచేసినారు. కనుక సదరు వార్డులలో యెవరయినను వారు representative capacity లో దావాచేయుటకు తీర్మానములు పున్నయెడల సదరు 13-3-26 తేదీని మనవిచేసుకోవలయునని యిందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

రాజమండ్రి } దేవత శ్రీరాముమూర్తి
2-3-26 } వాదులపక్షిడరు

గుంటూరుజిల్లా వోటర్ల మహాసభ - బాపట్ల

మాడవ ప్రకటన

మార్చి నెల 14 వ తేదీ ఆదివారము 7 గంటలనుండి జరుగును. ఎల్లెక్కటూరింగుకమిటీవారు నిన్న జరిగిన బెజవాడసభలో గుంటూరుజిల్లాతరపున అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటకు పలు కలగలేదని నివేదికయందు వ్యక్తపరిచిరి. జిల్లావోటర్ల మహాసభలో పలుకబడినట్లు వ్యక్తపరచవచ్చును. భారతకానసభకును ఆభ్యర్థులను నిర్ణయించలేదు. ఆవిషయముగూడ ఆలోచనకు లేదును. సుప్రసిద్ధులగు ఎన్. సత్యయ్యారెడ్డి, ఉమర్ అలీషాహిద్, గా. హరిసర్వోత్తమరావు, శశిభూషణరెడ్డి, గద్దె రంగయ్యనాయుడు మున్నగువారు ఉపన్యసింతురు. జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాల నుండియు విరివిగ వోటర్లు విచ్చేయ గోరుచున్నాను. ఈ సభను బోగొట్టుకొనకుడని హెచ్చరించుచున్నాను. అభిమానులును సుప్రసిద్ధులైన వాగమృతమును గ్రోల నిచ్చు గలవారును దయచేయ గోరుచున్నాను. ముఖ్యముగ బాపట్ల తాలూకాయందలి సోపర లీ సభావిజయమునకు దోడ్పడగోరుచున్నాను.

కోన వేంకటరాయశర్మ.

తిరువణ్ణామలై

ఈ నగరమందు గడచిన కాలము క్రి సం|| మాసమాసము ౧౦ వ తారీఖున, యాత్రాత్రములో మిగుల ధర్మశిలుడైన శ్రీయుత, పా. సు. మునుస్వామిశాస్త్రిగారిచే స్థాపింపబడి జరుగుచుండు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ధర్మ ఆంధ్రపాఠశాలయొక్క సప్తమ వార్షికోత్సవము ఫిరవరి 28 తేదీన మద్రాసు, మాడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు శ్రీయుత, టి. భగవంతుల సప్త, బి. ఏ. వి. యల్. గారి ఆధ్వర్యమున బాగుగా జరిగినది. సాయంకాలము 4 గంటలకు అభ్యర్థుని ప్రారంభోపన్యాసముతో ప్రారంభించబడి, బాలరు, బాలికలయొక్క సంభాషణలు, పాటలు, పద్యములు, జ్యోతిషములు, గొప్పి కోలాటములును, రాట్నములూ నూలుతీయుట మొదలగునవియును, మద్రాసు బ్రహ్మశ్రీ విద్యాకా, రామానుజాచార్యులచే, "విద్య" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసము జరిగినది. బాలబాలికలకు బహుమతుల నొసగిన పిదప పాఠశాల బాలరవలన దుక్కిణీ కల్యాణము నాటకరూపమున ప్రదర్శింపబడినది. పిమ్మట ఆధ్వర్యమున అంత్యోపన్యాసముతో 8-15 గంటలకు సభ కలియబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

నమ్మక మైన మెన్న కాచిన నెయ్యి

చౌక ధర

మానేతిలో యే విధమైన కల్తీలేదని నొక్కి చెప్పగలము. స్వల్పలాభమునకు విక్రయించుచున్నాము. వాకమారు తీసుకొనిన వారు మరల నెన్నడును వేరొక తావుకు వెళ్లరు. ఒకసారి పరీక్షించును. వరదా రాధాకృష్ణయ్య (2676) నెం. 1/29 ఆదియప్పనాయుని వీధి, మద్రాసు

అజ్జీర్లు, అందుచే గలుగు నరముల బలహీనత మొదలగు వాటికి ఆమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద ఔషధమునందు గుణముగలదను విషయము, నాస్యవిషయమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జనుప్రసమైన ఫలితమునుండి, నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను ఆజ్జీర్లు, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధ పడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, శేక్స్ పిట్టా, అల్లర్లు, లాడ్జియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారివద్ద విడిచి ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనలేక 28 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము ఆమోముగానున్నది.

అస్సారన్ గృహము } ఎన్. కె. కృష్ణయ్యాచేర్చిన ఒక టిక్కెట్ నేజరు, ఆర్డర సాయనశాల, రాయపేట, మద్రాసు } కుమారరాజు } ఆఫ్ వెంకటగిరి. 26-2-26

వైస్ యంకు

ఫోన్ బెక్ పేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు వైస్ యంకును నాడుడు. ప్రతివోటను దొరకును. వివరముల కిట్లు వ్రాయుడు. 2478 వైస్ యంకు నర్సు, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

గాంధీ జ్యోతిష్కులు

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్ననాయకులమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 6 ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0 ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సం|| ఫలము మాసవారిగ వ్రాయు 2-0-0 ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మహాపూర్వకముగ వివరించుచున్నాము. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు. 2 లు మాత్రమే. సానుకూల రమారమి 1200 పేజీలు. డెమ్మి 1/16 నైజాన 2 నెలల కొకలుక్కు ప్రమరించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించి పంపును. ప్రజా సామ్యముగ మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతికభావప్రచారము పెంపొందించు నుద్దేశ్యము. ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి బి. ఎ. శనివారపు సుబ్బారావు సంపాదకులు.

శ్రీ జీవయాత్ర

కవితీలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రణీతము ఉత్తమ తత్వమును బోధించు పద్యకావ్యము. గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయగ్రంథముల గల సారము పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును. నెల రూ. 2-8-0. పాస్తేజి ప్రత్యేకము. నలయువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును. పం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలంగ త్తపిల్ల వీధి, 2662 ట్రి ప్లి కే ను, మద్రాసు.

శ్రీశృంగార కాదంబరి

2599 (పద్యకావ్యము 3500 పద్యములు) సంస్కృత కాదంబరికి పరియైన యాంధ్రీకరణము. పూర్వోత్తర భాగ సహితము. బళ్లారి మునిసిపల్ ప్రెస్సులు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ - చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడి అద్భుత కథాసంవిధాన నర్తనాసమేతిను శృంగారరసభరితమునై యొప్పునున్నది. నెల పూర్తి కాలికొల్పెందు రూ. 3-0-0 పగము క్యాలికో... రూ. 2-8-0 వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండు. నన్స్, 292, ఎస్టేనేడు మదరాసు, లేక ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అచరకథనము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా శ్రీ పురుషులు వేయబడినది. దయచిటిన్ అనే బహు మూర్తిని బోగొట్టి అందుందు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును. దగ్గును, త్తయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును. మిస్సో ప్రభుత్వాధికమున కంటే హెచ్చుగుణియున్నది. ఉపయోగించు విధము ముందుతో పంపబడును. 2 లిమిటెడ్ వ నెల రూ. 1 కి రూ. 5-0-0 లు. 2

చిన్న పురి బజారుఫరలు

1926-వ సం|| మార్చి 4-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యము బా 1-8	రు 85 0 0	మందలు 49 0 0	నవకు
బియ్యము బస్తాలు			
చిరుము తెనాలివి	,, 48 గలవి రు	11 12 0	12 12 0
బిల్లారవి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్ల	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
గునులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,, 8 12 0	9 0 0
బియ్యము	,,	,, 20 0 0	24 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-8	రు 208	,, 12 8 0	18 0 0
చనగలు	,, డిటా	,, 12 8 0	18 8 0
చెపలు	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 17 0 0	18 0 0
ఉలములు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0
3. నూనెపప్పులు			
బియ్యము బా 1-8	,, 150 0 0	152 0 0	
బియ్యము 1-8	,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంబేరు నెనకవచ్చకా 1-8	,, 58 0 0	59 0 0	
వెల్లెరప్రదేశము	,,	,, 54 0 0	56 0 0
లేరు నెనకమానగాడుగ బా 1-8	రు 119 మునకమాన	116 0 0	
అముదము బా 1-8	,,	95-0-0	97-0-0
4. చిల్లరపప్పులు.			
బాడవనుపు బా 1-8	,, 75 0 0	80 0 0	
మారపసుపు	,,	,, 40 0 0	42 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-8	,, 119 0 0	120 0 0	
,, క్రొత్తవి	,, 119 0 0	124 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంగు ములుగు 1-8	రు 45,80		
కాళవా నీలిపాయకట్టు	,,	,, 50,55	
బెల్లము బా 1-8	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతవండు బా 1-8	,, 85 0 0	70 0 0	
5. ఖనుము.			
కల్లారకం బా 1-8	,, 80 0 0	44 0 0	
చనరం	,, 88 0 0	84 0 0	
రవుండు	,, 88 0 0	84 0 0	
6. బోహములు			
బండి 100 గులంకీకు	,, 69 0 0	71 0 0	
బంగారము, గులము 1-8	,, 21 4 0	21 8 0	
బివరము 1-8	,,	18 5 9	
ఇత్తడి బా 1-8	,, 258 0 0	262 0 0	
రాగి డిటా	,, 275 0 0	276 0	
అన్నాచి క్విర 226	సాగి గలవి	,, 82 12 0	88 4 0
7. దూది			
బోండా నెయ్యి బా 1-8	రు 200	0 0	
కల్లూరు దూది	,,	215 0 0	
8. నూలు			
సుభర నెం 12 1/2	సెల్లె 1-8	,, 4 12 0	
పుట్లూరు యనుగ నెం 6 1/2	సెల్లె 1-8	,, 6 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20		,, 8 6 0	
నెం 20 చెన్ని సెంమాం	యూ 1-8	,, 8 14 0	
నెం 22	,,	,, 9 0 0	
నెం 12 1/2 చెన్ని సెల్లె	,,	,, 7 4 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 7 10 0	
నెం 12 1/2 అలెస్స	,,	,, 6 10 0	
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	,, 7 0 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 7 4 0	
నెం 12 1/2 క్విలక్ కల్ల	,,	,, 6 4 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 6 8 0	
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	,, 6 8 0	
నెం 12 1/2	,,	,, 6 14 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 7 2 0	
నెం 12 1/2 గోక	,,	,, 6 9 0	
నెం 20 గోక	,,	,, 8 0 0	

అమృత తాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక. బొంబాయి

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు సుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగునూలు అకాంధిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబ్బీ వంతులు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినా వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టి గ్రంథము వెలువడి యుండలేదు. ఇది చదివినచో గురుసహాయ్య ముగ్ధులై పండిత పైభావము మాలుటాడు శిక్షకులుగను ఇవి స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గురుస్థానము, వర్తకులకు, ప్రభుత్వములకు, పండితులకు, పాఠశాలకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలవని నిరాశులుముగ జెప్పవచ్చును.

వేద్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది తెలంగాణలో జరిగినకథ. ఒక లబ్ధివత్సరం తొట్టమున నమిరే త్రయంగుడ జెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేద్యాలోలుడై తద్విత్తమంతయు వేద్యార్థించి తుంకు దానిచే వెలగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లబ్ధివత్సరము, వేద్యామాత్మవర్ణము జరుపుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగునవతకు వినువ బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

మైసూరు వాణ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వాకటియగు

లోకావయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

1. మ. సి. సుందరరావు బెంగాల్ స్ట్రీట్, సెయింట్ జాన్ అంబాలా కంటోన్మెంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకావయహర కస్తూరిమాత్రలు మాకందరికి చాలాసంబంధించియున్నది యిచ్చేసి ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించ ప్రార్థన.

2. మ. రజనీకాంతశర్మబరువ, ఆయుర్వేదవైద్య- ముగ్ధోద్ధు జోర్ హాట్ పి. బి. అస్సామ్ నుండి వ్రాసి నది. తనవద్దనుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలావఱగా పనిచేసినవి గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంపుదు.

3. మ. పి. వి. కున్నహమేద్ కొచ్చి వీరు వ్రాసియుండునది- తనరి లోకావయహర కస్తూరిమాత్రలను బహుకాలముగా వాడియు, అనేకులకు ఇచ్చివున్నాను. అందుకిని వుత్తమమైనదాము నిచ్చియున్నవిపునః 25 సీసాలను బంపకోరుతున్నాను.

4. ఎ. శేషయ్య గుమాస్తా సబ్రిజిల్లా షీసు, అల్లూరు P. O. నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు వీరు ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రలు పెద్దలకు, పిల్లలకు మంచియగుచున్నవి ఇంకనూ 25 సీసాలను బంపుదు.

250 నుండి 300 మాత్రలగుల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేర పోస్టేజీతో 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0. 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములందునూ దొరుకును.

0.594

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు



S. U. Narayanachary & Co,
Choukhamba-Benares

2650



S. U. N. & CO.
BENARES CITY

మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడవిదగిన నామానులు మొదలగునవి కొరిసవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యను 1 కి ర్పు 7 నంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 108 వుండేసరికి 1-కి అణాలు 6 నంచి ర్పు 10 లు. 32 పూసలువున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నంచి ర్పు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి ర్పు 3 1/2 నంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 మాఘముకల పూస 1-కి ర్పు 2 నంచి 30 లు పొత్తి పంతులు 7, 8 మార 1-కి ర్పు 7 నంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మార 10 12, 1-కి ర్పు 14 నంచి 25 లు తెలుగుకూరు రకం వీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 12, 16, 18 మార నుంచినరకం, ర్పు 35 నుండి ర్పు 150 వరకు. 12, 16 మార బనారస్ వీర 1-కి ర్పు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు అడవిదగిన ఇత్తడి నామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి ర్పు 1-8-0 చుర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి ర్పు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన నామానులకు మాత్రలకాగు ఉచితము.

యస్. యు.నారాయణాచారీ కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పట్టము లేదు. విచిత్రానీతో పనిలేదు. మాదుమ్మల లోక వైద్యకు గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలముగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము నల్లలము జొన్న 3-0-0 కందును ప్యాకింగువై రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2482

గంధర్వ ఛార్మిటీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనుల పండితి, శుభము, సిక్కిక, నిస్సత్తున కుక్క నవ్వుము, అతిమాత్రము ముగి వాటిని హరించి బలమును, వీర్య వృద్ధిని, సంసార సౌఖ్యమును, సంతానప్రాప్తిని గడిగించును, 2 డబ్బీలు చాలును. 8851

20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 పి. పి. 0-6-0.

పి. కె. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి. (నెల్లూరు)

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంగ్లదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యడవోయకూడుని పేరట తాదాసమర్పణముగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకవృక్షముగూడ నున్నది. ఒకయోద్యోగిడురాగతములచే పీతూరి యెట్లు లేగినది; బ్రాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు పంపిండుడయ్యె కో; తన విత్రేకేతులచేతను, ప్రతస్త దేశభక్తిచేతను, విష్ణు పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజ లాతని కెట్లునుర క్తులైకో; ఇంకో పహజడీలకేంసాగొరముల నాత డెట్లుసంపాదించెకో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయవేయగలిగిరో; యాతనిపితూరికై యాతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూప బడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టు కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యెంతయు ద్యోగిచే ఆనవాలు పట్టింపబడినవాడు తన ప్రియవీనానాయకునికొకై మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరెయ్యకదనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు. ఎకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమువల అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచి: నామాను వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారి,

2605 ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

ప్రాచీనవైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము

బసవరాజీయమువంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజుపండితము. ములభిత్తేలిని మంచియోగములు కలవు. సగము ధరకు. అమ్ముచున్నాము. వెల 9-8-0.

కూటముద్గరము

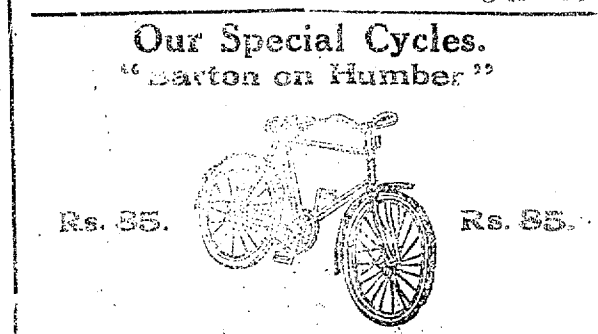
మాధవపండిత రచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగు. ట్రీకతో వెల 9-4-0.

చారుచర్య

భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగుసంగ్రహము. తెక్కన కామనాటిది. ఆరోగ్యవిధులను చెలుపును. వెల 9-4-0.

మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, మక్తాల్, 1204 కృష్ణాజిల్లా.

Our Special Cycles.
"Buxton on Humber"



Sole Agents for Madras Presidency.
MANILAL NEMCHAND & Co.
2634 7. B. Broadway G. T. MADRAS.